

HINNANGUD TALLINNA KODURAHU PROGRAMMILE

Tellijä:

Tallinna Linnakantselei

Küsitlusmetoodika:

Helve Kase, Eesti Avatud Ühiskonna Instituut
Iris Pettai, Eesti Avatud Ühiskonna Instituut

Uuringutulemuste analüüs:

Helve Kase, Eesti Avatud Ühiskonna Instituut
Iris Pettai, Eesti Avatud Ühiskonna Instituut

TALLINN

September 2009

Sisukord

	Lk
Saateks	3
1. Tallinna venekeelse elanikkonna probleemid	4
2. Tallinna Kodurahu programmi eesmärgid	9
3. Kodurahu programmi sihtrühmad	13
4. Kodurahu programmi rahastamine	14
5. Tallinna linnaosade ja linnaametite osa Kodurahu programmis	15
6. Kodurahu programmi tegevused	19
7. Kodurahu programmi valdkonnad	22
8. Elukeskkonna turvalisus Tallinnas	25
9. Rahvuskultuuri seltside osa integratsiooniprotsessis	28
10. Kodanikuühenduste osa integratsiooniprotsessis	33
11. Tallinna muukeelsed noored	35
12. Tallinna vanem elanikkond	38
13. Kodurahu programmi kasutegur	39
14. Linnaametnike hoiakud muukeelse elanikkonna suhtes	43
15. Teadlikkuse tõstmine rahvusküsimustes	47

Saateks

Tallinn on mitmerahvuseline linn, kus eestlaste ja teiste rahvuste osakaal on peaaegu võrdne. Sarnaselt paljudele Euroopa mitmerahvuselistele linnadele vajab Tallinn oma rahvussuhete alast toetusprogrammi ja tegevuskava. Euroopa kogemus näitab, et rahvussuhete alased toetusprogrammid ja tegevuskavad on osutunud edukaks, sest nende tulemusel on kasvanud linnakodanike turvalisus, vähenenud töötute ja vaeste inimeste osakaal jne.

Eestis on see esmakordne, et kohalik omavalitsus töötab välja ja viib ellu rahvussuhete parandamise tegevuskava. Seni on omavalitsused selles valdkonnas olnud passiivsed ja selge prioriteet on olnud riiklik integratsioonipoliitika. Paraku pole riiklik integratsioonipoliitika, mis on rajatud peamiselt keeleõppele ja kodakondsuse omandamisele, andnud oodatud tulemusi rahvussuhete edendamiseks.

Kodurahuprogrammi tegevuskava väljatöötamiseks oli esmalt oluline selgitada välja linnajuhtide, spetsialistide ja ametnike ning vabaihenduste seisukohad ja prioriteedid, millest lähtuvalt luua Tallinna kodurahuprogramm. Millised valdkonnad ja probleemid valida, millised eesmärgid seada, millised tegevused käivitada?

Tegevuskava väljatöötamiseks viidi läbi ankeetküsitlus, mille eesmärgiks oli selgitada hinnanguid ja ootusi Tallinna kodurahuprogrammile.

20 lk pikkuse ankeedi abil küsitleti 202 inimest, nende seas linnaametnikud, eksperdid, vabaihenduste esindajad jt.

Küsitletavatest moodustasid eestlased 53% ja mitte-eestlased 47%, vastajate struktuur oli järgmine:

- 25 linnaametnikku (linnakantseleist ja ametitest);
- 46 linnaosade juhti ja ametnikku;
- 8 kodurahuprogrammi töörühmade liiget;
- 9 integratsioonispetsialisti;
- 34 eesti vabaihenduse esindajat;
- 43 mitte-eesti vabaihenduse esindajat;
- 14 üliõpilast;
- 23 vanemate klasside õpilast.

Küsitlusega selgitati välja, millised on kodurahuprogrammi uue tegevuskava prioriteetsed valdkonnad ja eesmärgid, sobivad indikaatorid, vajalikud tegevused ja abinõud eesmärkide saavutamiseks.

Küsitlustulemuste analüüsis on välja toodud kõigi vastajate hinnangud, ka on omavahel võrreldud MTÜ-de esindajate ning linnavalitsuse ja linnaosade töötajate arvamusi ja hinnanguid.

Üliõpilaste, kooliõpilaste jt. sihtrühmade hinnangud peegelduvad kõigi vastajate üldhinnangutes.

1. Tallinna venekeelse elanikkonna probleemid

- ❑ Enam kui 2/3 MTÜde esindajatest arvab, et Tallinna elanikkond on salliv teisest rahvusest inimeste suhtes, linnaametnikest jagab seda arvamust koguni 84-91%.
- ❑ 78% mittetulundussfääris tegutsevate spetsialisti hinnangul eelistatakse Tallinnas eestlasi mitte-eestlastele.
- ❑ Vaid 13% MTÜde esindajatest leiab, et Tallinnas koheldakse inimesi võrdselt, linnaametnikest on 35-40% arvamusel, et Tallinnas koheldakse kõiki inimesi võrdselt.
- ❑ 95% vastajate hinnangul on venekeelse elanikkonna suurimaks takistuseks keelebarjäär.
- ❑ 82% vastajate arvates takistab venekeelse elanikkonna integreerumist Eesti ühiskonda madal informeeritus Eesti riigist ja selle funktsioneerimisest.
- ❑ 87% mittetulundussektoris tegutsevate spetsialistide arvates peaks Tallinn on mitte-eestlastest kodanikke aitama ja nende integratsiooniprotsessi omapoolset toetama.
- ❑ Linnavalitsuses töötavatest ametnikest on valmis mitte-eestlasi spetsiaalselt toetama alla poole ehk 44%.
- ❑ 82% MTÜdest on arvamusel, et mitte-eestlasi toetades on võimalik nende potentsiaali paremini linna hüvanguks ära kasutada.

TABEL 1. Kas Tallinn on teie hinnangul tolerantne linn, kus sallitakse teisest rahvusest inimesi?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. jah, kindlasti	17	13	24	26	
2. pigem jah	53	56	60	65	
3. pigem ei	23	26	12	9	
4. ei, kindlasti mitte	3	3	...	...	
5. ei oska öelda	4	2	4	...	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinna hinnatakse üldiselt tolerantseks linnaks. Kui valdav enamus, ehk 84-91% Linnavalitsuse ja Linnaosa valitsuste töötajatest jagab seda arvamust, siis MTÜde esindajad nõustuvad sellega mõnevõrra vähem. Enam kui 2/3 MTÜdest arvab, et Tallinna elanikkond on salliv teisest rahvusest inimeste suhtes. Samas 29% MTÜde esindajatest on pigem vastupidisel seisukohal. Ehk siis, linnaametnikud ja mittetulundussektor näevad asju mõnevõrra erinevalt.

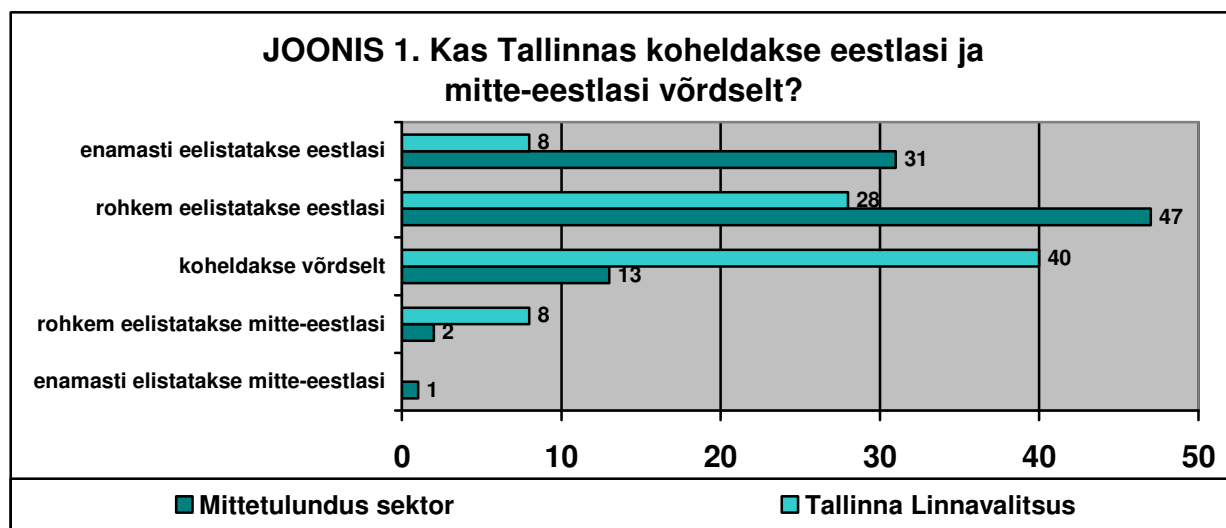
TABEL 2. Kas Tallinnas koheldakse eestlasi ja mitte-eestlasi võrdselt?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. enamasti eelistatakse eestlasi	23	31	8	11
2. veidi rohkem eelistatakse eestlasi	45	47	28	44
3. koheldakse võrdselt	20	13	40	35
4. veidi rohkem eelistatakse mitte-eestlasi	3	2	8	4
5. enamasti eelistatakse mitte-eestlasi	2	1	...	...
6. ei oska öelda	7	6	16	6
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

78% mittetulundussfääris tegutsevate spetsialisti hinnangul eelistatakse Tallinnas eestlasi mitte-eestlastele. Vaid 13% leiab, et inimesi koheldakse võrdselt, sõltumata nende rahvusest. Samas linnaametnikest on 35-40% arvamusel, et Tallinnas koheldakse kõiki inimesi võrdselt.

TABEL 3. Kas mitte-eestlastel on nende rahvusest tulenevaid kitsendusi ja takistusi, mis oleksid oluliselt erinevad eestlaste ees seisvatest raskustest?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. jah, kindlasti	25	32	8	15
2. pigem jah	45	48	60	39
3. pigem ei	16	16	20	20
4. ei, kindlasti mitte	8	2	8	22
5. ei oska öelda	6	2	4	4
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Mõnevõrra enam langevad linnajuhtide ja MTÜ spetsialistide arusaamad kokku selles, et mitte-eestlastel on eestlastega võrreldes rahvusest tulenevad spetsiifilised barjäärid. Vähem näevad

selliseid barjääre linnaosades töötavad ametnikud, kelledest iga neljas-viies eitab mingite barjääride olemasolu, mis takistavad mitte-eestlastel tunda ennast Tallinnas eestlastega võrdsena.

TABEL 4. Kui, siis millised takistused on Teie hinnangul mitte-eestlastel?

Seda eelkõige + samuti %s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. keelebarjäär	95	97	95	91
2. madal informeeritus Eesti riigist, selle funktsioneerimisest, seadusandlusest jms	82	92	90	86
3. kahe kogukonna eraldatus, võimaluste puudumine ühistegevuseks	71	53	48	69
4. eestlaste eelarvamuslik ja halvustav suhtumine venekeelsesse elanikkonda, kelles nähakse okupatsioonija pärandit	67	78	57	63
5. kohanemiskeskused, mis takistavad uutes oludes, iseseisvas Eesti Vabariigis, hakkama saada	55	63	48	57
6. venekeelse elanikkonna eelarvamuslik ja halvustav suhtumine Eesti riiki ja eestlastesse	50	47	52	69
7. nn nõukogude pärand, igatsus „vanade heade aegade“ järele	43	37	67	57

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Rääkides konkreetsemalt mitte-eestlaste ees seisvatest barjääridest, siis on kõik vastajad ühel meelel, et peamised on siin keelebarjäär ehk vähene eesti keele oskus ja teiseks mitte-eestlaste vähene informeeritus Eesti riigist ja selle funktsioneerimisest. Selles osas on nii MTÜd kui linnaametnikud enam-vähem ühisel arvamusel. Kui MTÜd paigutavad kolmandaks takistuseks mitte-eestlaste integratsioonil Eesti ühiskonda eestlaste eelarvamusliku ja halvustava suhtumise venekeelsesse elanikkonda, siis linnaosade esindajate arvates on põhjus lausa vastupidises, kolmandat-neljandat kohta jagavad venekeelse elanikkonna eelarvamuslik ja halvustav suhtumine Eesti riiki ja eestlastesse aga samuti kahe kogukonna eraldatus. Linnavalitsuse töötajate hinnangul on tähtsusest kolmandaks barjääriks hoopis nn nõukogude pärand, igatsus „vanade heade aegade“ järele samas kui MTÜde esindajad paigutavad selle barjääri viimasele ehk seitsmendale kohale.

TABEL 5. Kas Tallinn peaks mitte-eestlasi, oma linna kodanikke, spetsiaalselt toetama, et aidata neil ületada mitmesuguseid takistusi ja raskuseid?

%s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. kindlasti peaks	41	55	20	15
2. arvatavasti peaks	34	32	24	43
3. arvatavasti ei peaks	13	5	44	20
4. kindlasti ei peaks	4	2	8	9
5. raske öelda	8	6	4	13
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

87% mittetulundussektoris tegutsevate spetsialistide arvates peaks Tallinn on mitte-eestlastest kodanikke aitama ja nende integratsiooniprotsessi omapoolselt toetama. Ka linnaosade esindajatest 58% kalduvad seda arvamust pigem jagama. Samas Linnavalitsuses töötavatest ametnikest on valmis mitte-eestlasi spetsiaalselt toetama alla poole, ehk 44%. Enam kui pool, ehk 52% on aga selle vastu. MTÜde esindajatest on vastu vaid 7%.

TABEL 6. Millistega alljärgnevatest väidetest olete nõus?

Täiesti + pigem nõus %s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Mitte-eestlasi on soovitatav spetsiaalselt toetada, et nende ressursse linna arenguks paremini kasutada	68	82	56	48
2. Mitte-eestlaste toetamisega saab parandada nende sotsiaalmajanduslikku seisundit ning vähendada vaesust ja tööpuudust Tallinnas	66	77	52	39
3. Mitte-eestlaste toetamisega saab vähendada nende kuulumist riskirühmadesse ja piirata narkomaania, prostitutsiooni, kuritegevuse levikut	60	74	64	39
4. Mitte-eestlaste toetamine aitab kaasa nende mõjuvõimu kasvule ning seeläbi demokraatlikuma ja võrdõiguslikuma ühiskonna saavutamisele	57	77	44	39
5. Tallinn ei peaks mitte-eestlasi spetsiaalselt toetama. Otstarbekam oleks kindlaks määrata toetust vajavad sihtrühmad rahvusest sõltumata	65	63	76	85
6. Tallinn ei peaks mitte-eestlasi toetama. Mitte-eestlastele ei tule kasuks, kui neid määratletakse grupina, kes vajab rohkem toetust kui eestlased.	35	24	44	56

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Pakkusime mõned argumendid mitte-eestlaste toetamise poolt ja vastu. Neljast positiivsest argumendist leidsid MTÜde esindajatelt kõik neli enam kui 70% toetust. Kõige kaalukamaks hinnati aga argumenti, et mitte-eestlasi toetades on võimalik nende potentsiaali paremini linna hüvanguks ära kasutada. Sellel arvamusel on 82% MTÜdest. Linnaametnike jaoks osutus kõige kaalukamaks argument, et mitte-eestlaste toetamisega saab vähendada nende kuulumist riskirühmadesse, ehk siis mitte-eestlastega eraldi tegelema ajendab pigem hirm narkomaania, HIV-viiruse, prostitutsiooni jt väärnähtuste leviku ees Tallinnas. Kahest vastuargumendist, miks Tallinn ei peaks mitte-eestlastega eraldi tegelema, leidis enam toetust, et mitte- mitte-eestlased ei kujuta endast ühetaolist gruppi ja otstarbekam oleks hoopis kindlaks määrata toetust vajavad sihtrühmad rahvusest sõltumata. MTÜdest jagas seda arvamust 63% mitte-eestlaste toetuse vajadust eitavatest spetsialistidest, linnaosavalitsuse esindajatest aga koguni 85%.

TABEL 7. Kui Te arvasite, et Tallinn peaks mitte-eestlasi spetsiaalselt toetama ja aitama, siis kuidas seda peaks tegema?

	Kõik vastajad	Seda kindlasti + samuti %s		
		Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Toetama kultuuriseltside tegevust	88	90	100	80
2. Võimaldama tasuta eesti keele õpet	87	93	82	87
3. Võimaldama rohkem infot vene keeles	83	86	73	63
4. Toetama venekeelse kolmanda sektori (kodanikuühenduste) välja kujunemist ja arengut	65	81	82	20
5. Toetama stipendiumite abil mitte-eesti noorte haridusteed	59	62	55	30
6. Toetama stipendiumite abil mitte-eesti noorte konkurentsivõime kasvu tööturul	52	55	55	27
7. Asutama spetsiaalse sihtfondi mitte-eestlaste toetamiseks ja abistamiseks Tallinnas	49	60	27	20

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Vastajate arvates, kes nõustusid, et Tallinn peaks oma muukeelset elanikkonda nõ järele aitama, said enam toetust neli meedet. Nii MTÜd kui Linnavalitsus leidis, et esmajoonel tuleks toetada rahvuskultuuri seltside tegevust ja võimaldama soovijatele tasuta, ehk siis linna rahade eest läbiviidud eesti keele õpet. Enam-vähem ühel meelel oldi ka selles küsimuses, et venekeelset elanikkonda tuleks rohkem ja paremini informeerida nende emakeeles. Neljas populaarsem meede, venekeelse kolmanda sektori arendamise toetamine leidis küll ligikaudu 80% toetust nii MTÜde kui Linnavalitsuse ametnike seas. Samas linnaosade esindajatest toetas seda vaid 20%.

2. Tallinna Kodurahu programmi eesmärgid

- ❑ 58% MTÜde esindajatest omab isiklikke kokkupuuteid Tallinna Kodurahu programmiga.
- ❑ Iga neljas linnaosa valitsuste töötaja ei tea Kodurahu programmi olemasolust midagi.
- ❑ 2/3 mittetulundussektori esindajatest on veendunud Tallinna Kodurahu programmi vajaduses.
- ❑ Linnaametnikest usub kindlasti Tallinna Kodurahu programmi vajadusse iga viies, iga kolmas suhtub Kodurahu programmi eitavalt.
- ❑ 94% MTÜde esindajate hinnangul on Kodurahu programm iseenesestmõistetav mitmerahvuselises linnas, kus eestlaste ja mitte-eestlaste osakaal on pooleks.
- ❑ 87% linnaametnike hinnangul on Tallinna Kodurahu programm euroopalik lähenemine oma kodanike probleemidele kuna integratsiooni küsimustega tegelevad paljud Euroopa linnad.
- ❑ 71% vastanutest peab vajalikuks läbi Kodurahu programmi eesti kultuuri tutvustamist mitte-eestlastele.
- ❑ 68% toetab omakorda rahvuskultuuride tutvustamist eestlastele.
- ❑ 69% vastanutest peab väga oluliseks kriminaalse käitumise ja kuritegevuse ennetamist Tallinna mitte-eestlaste seas.
- ❑ 68% leiab, et mitte-eestlaste informeeritus vajab parandamist.
- ❑ 50% vastajate hinnangul peaks Tallinna Kodurahu programm eelkõige tegelema Tallinna elanike ühistegevuse soodustamine ja toetamine eri valdkondades (kultuur, sport, meelelahutus jne).

TABEL 8. Tallinn on oma muukeelse elanikkonna paremaks integreerimiseks algatanud nn Kodurahu programmi. Kuivõrd olete sellega programmiga kursis?

%s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. olen sellega isiklikult kokku puutunud	30	58	28	11
2. olen sellest küll teadlik kuid isiklikult kokku puutunud ei ole	15	11	32	22
3. olen sellest kuulnud kuid lähemalt kursis ei ole	34	23	28	41
4. ei tea sellest midagi	21	8	12	26
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinna Kodurahu programmiga on kolmas sektor hästi kursis. Isiklikke kokkupuuteid on koguni 58% MTÜde esindajatest. Vaid 8% tunnistab, et nad pole Kodurahu programmist isegi kuulnud

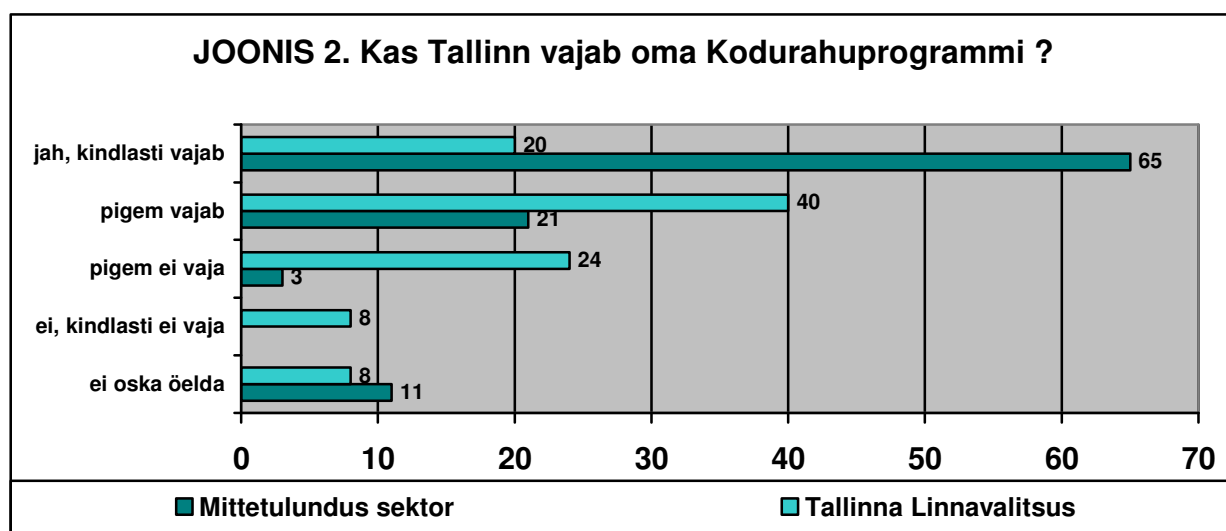
ega tea sellest midagi. Seevastu linnaosades on teadlikkus küllaltki madal. Iga neljas ametnik väitis, et ta pole sellisest ettevõtmisest kuulnudki. Isiklike kokkupuuteid oli vaid ligikaudu igal 10ndal vastajal. Siit järeldus, et Kodurahu programmi jätkudes peaks linnaosade roll programmis olema tunduvalt suurem kuna seni on Tallinna linnaosad Kodurahu programmi tegemistest suhteliselt kõrvale jäetud.

TABEL 9. Kas Teie arvates Tallinn vajab oma Kodurahuprogrammi samal ajal kui integratsiooni küsimused on Eesti riigi ülesanne?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. jah, kindlasti vajab	40	65	20	20	
2. pigem vajab	32	21	40	35	
3. pigem ei vaja	10	3	24	17	
4. ei, kindlasti ei vaja	2	...	8	4	
5. ei oska öelda	16	11	8	24	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinna integratsiooniprogrammi vajalikkuses on veendunud 2/3 mittetulundussektori esindajatest, iga viies vastaja toetab seda. Samas, nii Linnaametnike kui ka linnaosavalitsuste esindajatest usub kindlasti Tallinna Kodurahu programmi vajadusse iga viies, toetajaid on 35-40%. Vastuseisjaid ehk inimesi, kes leiavad, et riikliku integratsiooniprogrammi kõrval pole Tallinnal mõtet oma enda integratsiooniprogrammi arendada, on enam Linnavalitsuse ametnike hulgas, kellest ligikaudu iga kolmas suhtub Kodurahu programmi eitavalt.

TABEL 10. Kui Tallinn vajab Teie hinnangul oma Kodurahuprogrammi, siis palun põhjendage!

	Kõik vastajad	Selle pärast eelkõige + samuti %s		
		Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Kodurahu programm on iseenesestmõistetav mitme-rahvuselises linnas, kus eestlaste ja mitte-eestlaste osakaal on pooleks	92	94	73	92
2. Tallinnas elab kaks üksteisest eraldunud kogukonda eestlased ja mitte-eestlased, keda on vaja lõimida	87	92	73	80
3. Kodurahuprogramm aitab kasvatada sallivust ja tolerantsust teiste rahvuste suhtes	87	92	80	88
4. Integratsiooni küsimustega tegelevad paljud Euroopa linnad. Tallinna Kodurahuprogramm on euroopalik lähenemine oma kodanike probleemidele	84	87	87	84
5. Kodurahuprogramm otsib lahendusi mitte-eestlaste probleemidele ja aitab neil kohaneda eluga Tallinnas	84	85	87	84
6. Kodurahu programm aitab ära hoida uusi võimalikke rahvuskonflikte Tallinnas	82	75	87	76

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

75% ja enam vastajatest, kes toetavad Kodurahu programmi, on nõus ka kõikide hindamiseks pakutud argumentidega Kodurahu programmi toetuseks. Toetajad on kindlalt veendunud, et Kodurahu programm on iseenesestmõistetav mitmerahvuselises linnas, kus eestlaste ja mitte-eestlaste osakaal on pooleks.

TABEL 11. Millised integratsiooniprobleemid võiksid olla Eesti riigi, millised Tallinna kompetentsis?

	Peaks tegelema Tallinn	Peaks tegelema riik	Mõlemad võiksid tegeleda	Ei oska öelda	%s Kokku:
1. linnaelanike ühistegevuse soodustamine ja toetamine eri valdkondades (kultuur, sport, meelelahutus jne)	50	6	39	5	100
2. mitte-eestlaste informeerituse parandamine	9	18	68	5	100
3. mitte-eestlaste tervise- ja riskikäitumine, riskirühmadesse sattumise ennetamine	9	17	63	11	100
4. tööpuuduse leevendamine, töötute abistamine	8	29	59	4	100
5. eesti kultuuri tutvustamine mitte-eestlastele	7	14	71	8	100
6. rahvuskultuuride toetamine ja tutvustamine eestlastele	6	18	68	8	100
7. kriminaalse käitumise ja kuritegevuse ennetamine mitte-eestlaste seas	6	15	69	10	100
8. eesti- ja vene keele õpe	6	25	63	6	100
9. vene- ja eestikeelse meedia lähendamine	5	21	61	13	100
10. venekeelse gümnaasiumireformi toetamine	4	41	44	11	100
11. Eesti kodanike osakaalu suurendamine	2	36	40	22	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinna Kodurahu programmi sisu kohta küsides selgus, et poolte vastajate arvates võiks Tallinn tegeleda ennekõike oma linnaelanike ühistegevuse soodustamise ja toetamisega eri valdkondades. Samas enamik integratsiooniprogrammi võimalikke tegevusi peaks vastajate arvates olema mitte ainult ühe kohaliku omavalitsuse, nagu Tallinn, mureks, vaid riik peaks siin samuti igati kaasa aitama.

Olulisemateks valdkondadeks, mida toetas üle poole vastanutest, hinnati:

1. eesti kultuuri tutvustamist mitte-eestlastele (toetab 71%),
2. rahvuskultuuride toetamist ja tutvustamist omakorda eestlastele (toetab 68%),
3. 69% vastanutest peab väga oluliseks kriminaalse käitumise ja kuritegevuse ennetamist mitte-eestlaste seas,
4. 68% leiab, et mitte-eestlaste informeeritus vajab parandamist,
5. 63% rõhutab vajadust pöörata enam tähelepanu mitte-eestlaste tervise- ja riskikäitumisele, et ennetada riskirühmadesse sattumist,
6. sama palju, ehk 63% rõhub keeleõppe vajadusele, mitte ainult eesti keele õpetamisele mitte-eestlastele vaid ka vene keele oskuse tõstmisele eestlaste hulgas,
7. praeguses majandussituatsioonis peab oluliseks ka Kodurahu programmi raames tegeleda tööpuuduse leevendamise ja töötute abistamisega 59% vastanutest.

3. Kodurahu programmi sihtrühmad

- ❑ **95% vastajate hinnangul on Kodurahu programmi kõige olulisemaks sihtrühmaks Tallinna noored.**
- ❑ **71% küsitluses osalenutest on veendunud, et Kodurahu programm peaks samavõrd kaasama ka eestlased.**

TABEL 12. Millistele sihtrühmadele peaks Kodurahu programm eelkõige keskenduma?
Nendele eelkõige + samuti %s

	Kõik vastajad
1. Noored	95
2. Tööjõuline elanikkond	87
3. Lapsed	84
4. Noored pered	80
5. Töötud	79
6. Vanemaealine elanikkond	74
7. Vaesusriskis elavad pered	74
8. Väikeste lastega üksikvanemad	72
9. Eesti kodakondsuseta inimesed	70
10. Riskirühmad	57
11. Uusimmigrandid	52

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Küsitluses osalenute hinnangul peaks Tallinna kodurahu programm olema suunatud eelkõige noortele, tööjõulisele elanikkonnale, noortele peredele ja lastele. Nende sihtrühmadega tegelemist toetas enam kui 75% vastajatest. Olulisteks sihtrühmadeks peeti samuti ka vanemaealisi, vaesusriskis elavaid peresid, väikelastega üksikvanemaid ja Eesti kodakondsuseta mitte-eestlasi.

TABEL 13. Kas Teie hinnangul tuleks Tallinna Kodurahuprogrammiga kaasata ka eestlased või on programm eelkõige suunatud mitte-eestlastele?

	Kõik vastajad	%s		
		Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. kindlasti tuleks kaasata eestlased	71	77	68	59
2. võibolla tuleks kaasata ka eestlased	17	10	20	22
3. eeskätt suunatud mitte-eestlastele	3	3	...	6
4. ei oska öelda	9	10	12	13
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kõik vastajad on veendunud, et Tallinna Kodurahu programm peaks samavõrd kaasama ka eestlased, sest ainult nii on võimalik kahte kogukonda omavahel lõimida. Enam toetavad eestlaste osalust Kodurahu programmis mittetulundussektor, vähem linnaosade esindajad.

4. Kodurahu programmi rahastamine

- ❑ Ligikaudu 60% Linnavalitsuse ametnikest ja 56% linnaosade valitsustes töötavatest spetsialistidest arvavad, et Tallinna linn peaks oma eelarvest ka edaspidi Kodurahu programmi integratsiooniprojektidele raha eraldama.
- ❑ 62% vastajatest leiavad, et edaspidi peaks Kodurahu programmi tegevusi rahastatama kahel eri meetodil - osaliselt läbi avatud projektikonkursi, osaliselt sihtotstarbeliselt.

TABEL 14. Kuivõrd vajalikuks Te peate eraldada Tallinna eelarvest raha Kodurahu programmi mitte-eestlaste integratsiooni projektide jaoks?

%s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. väga vajalik	32	57	16	4
2. pigem vajalik	43	29	44	52
3. pigem mittevajalik	10	3	28	18
4. mittevajalik	6	3	8	13
5. ei oska öelda	9	8	4	13
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kodurahu programmi raames projektilise tegevuse jaoks rahaeraldamist linna eelarvest peavad ootuspäraselt kõige vajalikumaks MTÜde esindajad. Samas leiavad ka ligikaudu 60% Linnavalitsuse ametnikest ja 56% linnaosade valitsustes töötavatest spetsialistidest, et Tallinna linn peaks oma eelarvest ka edaspidi Kodurahu programmi integratsiooniprojektidele raha eraldama. Ligikaudu kolmandik linnaametnikest integratsiooniprojektide rahastamist linna eelarvest ei toeta.

TABEL 15. Kuidas peaks Tallinna Kodurahu programmi tegevusi edaspidi rahastatama? Palun valige üks vastusevariant.

%s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. avatud projektikonkurss	22	16	32	24
2. sihtotstarbeline rahastamine	8	8	8	...
3. osaliselt läbi projektide, osaliselt sihtotstarbeliselt	62	69	52	63
4. ei oska öelda	8	7	8	13

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Enam-vähem üksmeelselt nõustuvad vastajad, et edaspidi peaks Kodurahu programmi tegevusi rahastatama kahel eri meetodil - osaliselt läbi avatud projektikonkursi, osaliselt sihtotstarbeliselt. Linnaametnikud toetavad mõnevõrra enam Kodurahu programmi rahastamist läbi projektikonkursside.

5. Tallinna linnaosade ja linnaametite osa Kodurahu programmis

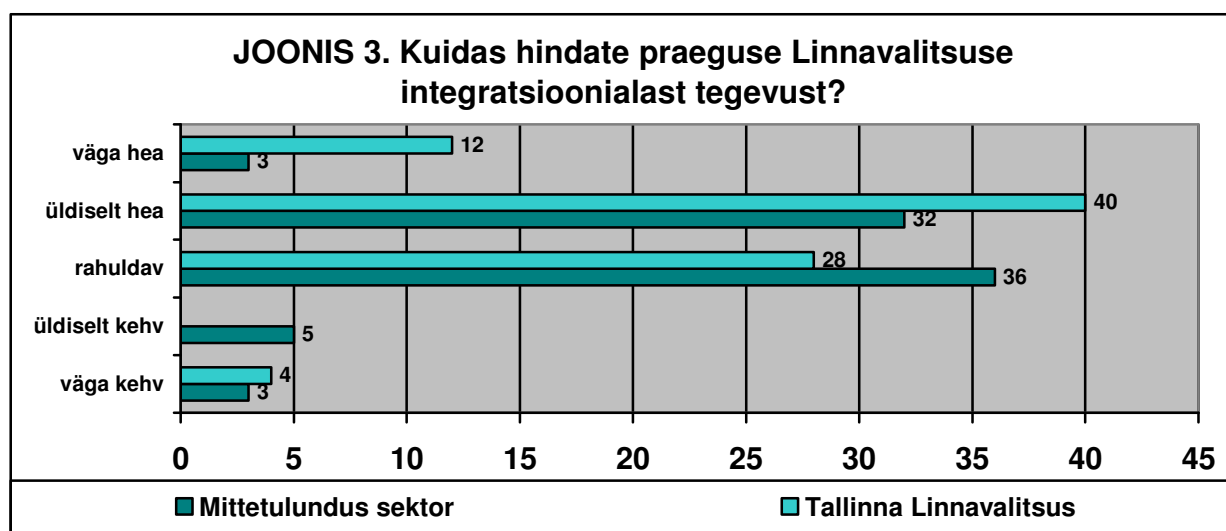
- ❑ Ligikaudu kolmandik MTÜde spetsialistidest on Tallinna Linnavalitsuse senist integratsiooniastalt tegevust hinnanud neljale, veidi rohkem on neid, kes leidsid, et senine tegevus väärib pigem hinnet kolm.
- ❑ Tallinna Volikogu integratsiooniastalt tegevust on enam kui kolmandik MTÜde ja linnaosavalitsuste spetsialistide poolt hinnatud kolmele.
- ❑ Tallinna linnaosade senise integratsiooniastalt tegevusega on mõnevõrra enam silma paistnud Lasnamäe ja Põhja-Tallinn, maha jäävad vastajate hinnangul Nõmme ja Pirita.
- ❑ Tallinna linna integratsiooniastalt protsessis peaksid etendama suuremat osa Haridusamet, Spordi- ja Noorsooamet, Kultuuriväärtuste Amet, Sotsiaal- ja Tervishoiu Amet ning Ettevõtlusamet.
- ❑ 76% vastajate hinnangul peaks igal linnaosa valitsusel olema oma osa linna integratsiooniastalt poliitikas, mis võtab arvesse selle linnaosa spetsiifikat.
- ❑ Veidi vähem kui 2/3 MTÜde esindajatest leidis, et edaspidi tuleks Kodurahu programmi koordineerimiseks moodustada omaette üksus.

TABEL 16. Kuidas hindate praeguse Tallinna Linnavalitsuse integratsiooniastalt tegevust?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%s
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. väga hea	5	3	12	7	
2. üldiselt hea	30	32	40	30	
3. rahuldav	39	36	28	41	
4. üldiselt kehv	4	5	...	...	
5. väga kehv	3	3	4	...	
6. raske öelda	19	21	16	22	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinna Linnavalitsuse senist integratsiooniastalt tegevust on ligikaudu kolmandik MTÜde spetsialistidest hinnanud neljale. Veidi rohkem on neid, kes leidsid, et senine tegevus väärib pigem hinnet kolm. Kõige rohkem on oma panusega eesti- ja venekeelse kogukonna integratsiooniastalt protsessi rahul Linnavalitsuse ametnikud ise – enam kui pooled on andnud enda tegevusele hindeks kas neli või viis.

TABEL 17. Kuidas hindate praeguse Tallinna Volikogu integratsioonalast tegevust?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. väga hea	2	2	8	2
2. üldiselt hea	18	18	24	15
3. rahuldav	36	35	16	37
4. üldiselt kehv	12	10	8	9
5. väga kehv	2	5	4	...
6. raske öelda	30	30	40	37
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinna Volikogu integratsioonalast tegevust on enam kui kolmandik MTÜde ja linnaosavalitsuste spetsialistide poolt hinnatud kolmele. Peaaegu iga neljas Linnavalitsuse ametnik ja iga viies MTÜ esindaja on hindeks andnud neli. Võib järeldada, et Tallinna volikogul on veel kindlasti kasvuruumi selles osas, kuidas omalt poolt kaasa aidata pealinna eesti- ja venekeelse kogukonna lõimimisele.

TABEL 18. Palume Teil hinnata Tallinna linnaosade senist üldist integratsioonalast tegevust 5- pallisel skaalal.

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Haabersti	3	3	3	4
2. Kesklinn	3	3	3	3
3. Kristiina	3	3	3	4
4. Lasnamäe	3	4	3	4
5. Mustamäe	3	3	3	4
6. Nõmme	2	2	2	3
7. Pirita	2	2	2	3
8. Põhja-Tallinn	3	4	3	4

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Hinnangutes Tallinna linnaosade senisele integratsioonialasele tegevusele paistab välja nende senine suhteline passiivsus. Valdavalt on linnaosad oma senise tegevuse eest saanud hindeks kolm. Mõnevõrra enam on silma paistnud Lasnamäe ja Põhja-Tallinn, kus elab rohkem mitte-eestlasi. Nende tegevust on hinnatud neljale nii MTÜde kui linnaosavalitsuste spetsialistide poolt. Kõige vähem on integratsioonitemaatikaga tegelenud Nõmme ja Pirita kui valdavalt eestlastega asustatud elurajoonid. Ilmselt ka seetõttu on nendes linnaosavalitsustes olnud arvatavasti seisukohal, et neid integratsiooniprobleemid ei puuduta.

TABEL 19. Millised Tallinna ametkonnad peaksid etendama suuremat osa integratsiooni-protsessis?

Eelkõige + samuti nemad %s

	Kõik vastajad
1. Haridusamet	94
2. Spordi- ja Noorsooamet	89
3. Kultuuriväärtuste Amet	78
4. Sotsiaal- ja Tervishoiu Amet	75
5. Ettevõtlusamet	73
6. Linnakantselei	52
7. Munitsipaalpolitsei Amet	46
8. Keskkonnaamet	43
9. Linnaplaneerimise Amet	39
10. Transpordiamet	33
11. Kommunaalamet	32

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kui Tallinn plaanib Kodurahu programmiga jätkata, tuleks kindlasti sellesse kaasata ka erinevad linnaametid. Loetleme viis linnaametit, mis vastajate arvates peaksid Tallinna linna integratsiooniprotsessis etendama suuremat osa: Haridusamet, Spordi- ja Noorsooamet, Kultuuriväärtuste Amet, Sotsiaal- ja Tervishoiu Amet ning Ettevõtlusamet.

TABEL 20. Millised võimalused integratsiooni arendamiseks ja toetamiseks on Tallinnas seni veel kasutamata?

Seda eelkõige + samuti %s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnaavalitsus	Linnaosad
1. Igal linnaosa valitsusel peaks olema oma osa linna integratsioonipoliitikas, mis võtab arvesse selle linnaosa spetsiifikat	76	79	88	70
2. Iga linnaosa leht peaks käivitama nõ integratsioonirubriigi ja viima Kodurahu programmi iga tallinlaseni	66	74	36	70
3. Igal Linnaametil peaks olema oma osa linna integratsioonipoliitikas, mis lähtub konkreetse linnaameti tegevusalast	62	63	60	78
4. Linnaametnikud peaksid läbima integratsioonialase koolituse	62	73	64	69

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kui Kodurahu programmiga edasi minna, peaksid igal linnaosa valitsusel ja igal linnaametil olema selles programmis oma konkreetsed ülesanded. Linnaosa lehtede ülesandeks oleks viia Kodurahu programm ja integratsioonialased tegevused iga tallinlaseni. Eeltooduga nõustuvad enamik kõigist vastajatest, sõltumata, kas tegemist on mittetulundus sektori või linnaametnikega. Üksmeelel ollakse ka selles, et kõik linnaametnikud peaksid läbima integratsioonialase koolituse.

TABEL 21. Kas Tallinnas peaks integratsiooniprobleemidega tegelemiseks loodama linnavalitsuse juurde spetsiaalne üksus (osakond, sihtasutus vm)?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%s
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. jah	46	63	20	22	
2. ei	27	13	52	50	
3. ei oska öelda	27	24	28	28	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Eeldasime, et osa linnaametnike vastuseis Kodurahu programmile on põhjustatud ka sellest, et Kodurahu programm on linnaametnike jaoks, kes tööga väga hõivatud, täiendav lisakoormus. Seetõttu küsisime, kui Tallinn plaanib oma integratsiooniprogrammiga jätkata ja seda vahest ka laiendada, oleks võibolla otstarbekas moodustada Linnavalitsuse juurde spetsiaalne üksus, kelle ülesandeks jääks ainult Kodurahuprogrammi koordineerimine. Üllatuslikult olid pooled linnaametnikud ka uue üksuse moodustamise vastu, seda pidas vajalikuks vaid iga viies ametnik. Samas, MTÜde esindajatest leidis veidi vähem kui 2/3, et edaspidi tuleks Kodurahu programmi koordineerimiseks siiski omaette üksus moodustada.

6. Kodurahu programmi tegevused

- ❑ Iga kümnes kolmanda sektori esindaja on käinud kõikidel Kodurahu foorumitel, 37% aga vähemalt ühel foorumil.
- ❑ 80% linnaosavalitsuste ametnikest pole käinud mitte ühelgi Kodurahu foorumil.
- ❑ Ligikaudu kolmandik MTÜde ja Linnavalitsuse esindajatest on arvamusel, et senikorraldatud Kodurahu foorumid on mõningal määral suutnud eesti ja vene kogukonda teineteisele lähendada.
- ❑ Enam kui pooled Tallinna kodanikeühenduste esindajad on seisukohal, et Kodurahu foorumite korraldamist peaks jätkama ka edaspidi kuid neile võiks leida mingi teistsuguse, uue vormi.
- ❑ 63% MTÜdest on teadlikud Tallinna Kodurahu programmi raames toimunud projektikonkurssidest.

TABEL 22. Tallinna Kodurahu programmi raames on läbi viidud mitmeid Kodurahu foorumeid, millistel on osalenud nii Eesti kui ka välismaa oma valdkonna tuntud spetsialistid. Kas Teie ise olete Kodurahu foorumitest osa võtnud?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%s
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. Jah, peaaegu kõikidel	6	10	4	2	
2. Jah, mõnedel	13	19	24	9	
3. Jah, ühel korral	11	18	12	9	
4. Ei, mitte ühestki	70	53	60	80	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinna Kodurahu foorumitest on osa võtnud rohkem kolmanda sektori esindajaid, kelledest iga kümnes on käinud kõikidel Kodurahu foorumitel, enam kui kolmandik, 37% aga vähemalt ühel foorumil. Kõige vähem on Kodurahu foorumitest osa võtnud linnaosade esindajad. 80% vastanutest kinnitab, et nad pole käinud mitte ühelgi foorumil, olgu siis põhjuseks aja või huvi puudumine integratsiooniprobleemide vastu.

TABEL 23. Kui olete foorumitel osalenud, siis milline on Teie hinnang, kas foorumid on olnud nähtavad, saavutanud piisavalt kõlapinda?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%s
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
Keskmine hinne	3	3	3	3	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kõigi küsitluses osalejate üksmeelne hinnang Kodurahu foorumite nähtavusele ja mõjule aga ühtlasi ka nende reklaamimisele-tutvustamisele on kolm. Seega, kui foorumeid peaks korraldatama ka tulevikus, peaks kindlasti mõtlema sellele, kuidas neid senisest aktiivsemalt reklaamida ja foorumitel toimunut kajastada ning (linnarahvale tutvustada).

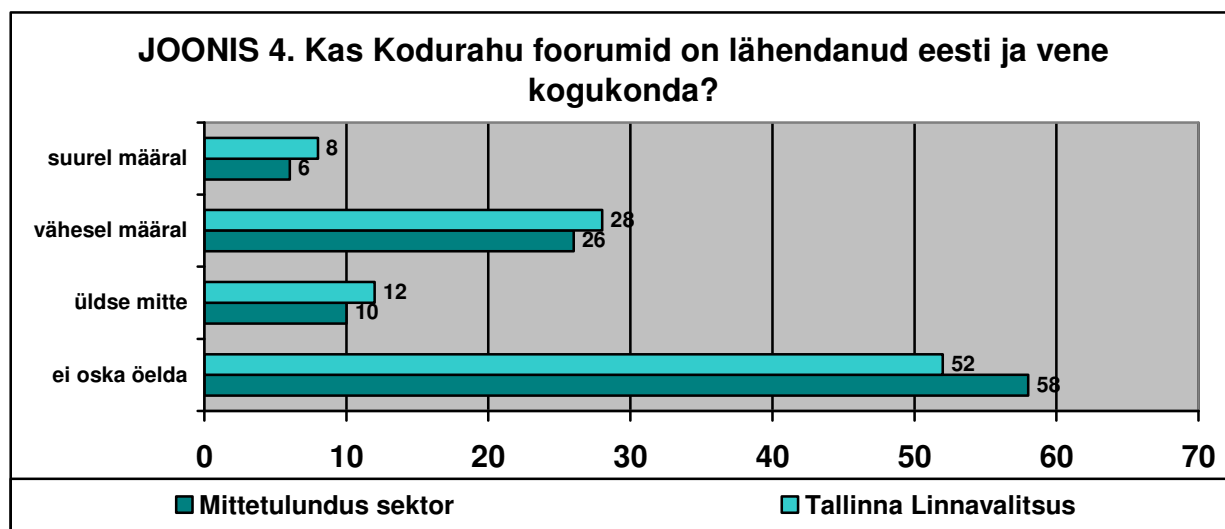
TABEL 24. Milline on olnud korraldatud foorumite osa integratsiooniprotsessis? Kas nad on Teie hinnangul lähendanud eesti ja vene kogukonda?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. jah, suurel määral	4	6	8	2
2. jah, vähesel määral	22	26	28	13
3. ei, üldse mitte	11	10	12	11
4. ei oska öelda	63	58	52	74
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Ligikaudu kolmandik MTÜde ja Linnavalitsuse esindajatest on arvamisel, et senikorraldatud Kodurahu foorumid on mõningal määral suutnud eesti ja vene kogukonda teineteisele lähendada. Kõige skeptilisemad on selles osas linnaosade töötajad, kes samas on ise kõige vähem foorumitest osa võtnud.

TABEL 25. Kas foorumeid peaks jätkama samal moel, teisel kujul või poleks neid vaja jätkata?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. jah, foorumite korraldamist peaks jätkama samal kujul	16	16	12	13
2. foorumite korraldamist võiks jätkata, kuid teisel kujul	26	37	24	15
3. ei ole vaja jätkata	6	7	4	7
4. ei oska öelda	52	40	60	65
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Enam kui pooled Tallinna kodanikeühenduste esindajad on seisukohal, et Kodurahu foorumite korraldamist peaks jätkama ka edaspidi kuid neile võiks leida mingi teistsuguse, uue vormi. Kõige vähem toetavad foorumite korraldamise jätkamist linnaosade töötajad, kellel on olnud nende üritustega kõige vähem isiklikke kokkupuuteid.

TABEL 26. Tallinna Kodurahu programmi raames on aastatel 2008 ja 2009 läbi viidud avatud projektikonkurssid. Kas olete Kodurahu programmi projektikonkursside toimumisest teadlik?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%s
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. jah	37	63	52	9	
2. ei	63	37	48	91	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kodurahu programmi raames Tallinna linna poolt läbiviidud avatud projektikonkurssidega on kõige paremini kursis MTÜde esindajad kellele need konkursid ju ka otseselt suunatud olid. Samas, Linnavalitsuse ametnikest peaaegu pooled ja linnaosade töötajatest 90% ei ole nendest konkurssidest midagi kuulnud, kuigi infot on edastatud läbi linna infokanalite, muuhulgas läbi spetsiaalse interneti lehekülje. On mõnevõrra kummastav, et linnaametnikud oma linna tegemistest nii vähe informeeritud on. Võibolla Kodurahu programmi jätkudes tasuks korraldada linnaametnikele spetsiaalne infopäev, kus tutvustatakse Kodurahuprogrammi ja selle tegevusi.

7. Kodurahu programmi valdkonnad

- ❑ 2/3 MTÜdest ja 60 – 65% Linnavalitsuse ning linnaosade ametnikest leiab, et Kodurahu programmis peab olema koht nõrgemate sotsiaalsete gruppide toimetuleku tõstmiseks.
- ❑ Sotsiaalsete töökohtade loomine töötuse leevendamiseks on saanud kõigi vastajate poolt ligikaudu 80%lise toetuse.
- ❑ 96% vastajate hinnangul peaks Kodurahu programmi esmaseks prioriteediks olema noore põlvkonna tulevikuperspektiivid ja nende seotus Tallinnaga.
- ❑ 91% vastajate hinnangul on üliolulised turvalised rahvussuhted Tallinnas.

TABEL 27. Kuivõrd oluliseks peate Kodurahu programmi seisukohalt nõrgemate sotsiaalsete gruppide (töötud, vanemaealised, üksikvanemad jt) toimetulekut?

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. see on väga oluline	33	32	12	28
2. see on küllaltki oluline	36	36	48	37
3. ei, ma ei näe siin seost kodurahuga	16	16	20	28
4. ei oska hinnata	15	16	20	7
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kodurahu programmis peab olema koht nõrgemate sotsiaalsete gruppide toimetuleku tõstmiseks, leiab enam kui 2/3 MTÜdest. Linnavalitsuse töötajatest jagab sama arvamust 60%, linnaosade esindajatest 65%. Samas on linnaosades rohkem ka inimesi, kes ei näe seost riskirühmade abistamise ja kodurahu vahel.

TABEL 28. Tallinn on alustanud abiprogrammiga „Tallinn aitab“, mille raames on loodud sotsiaalseid töökohti, et leevendada tööpuudust. Kas Teie arvates on sellest abi?

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. jah, kindlasti	56	60	48	52
2. jah, arvatavasti	27	22	40	29
3. ei, selle kasutegur on olematu	6	5	8	11
4. ei, see on pigem kahjulik	1	...	...	2
5. ei oska hinnata	10	13	4	6
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kuigi programm „Tallinn aitab“ ei ole otseselt seotud kodurahu temaatikaga, on siin tegemist nõrgemate gruppide toimetuleku tõstmisega. Sotsiaalsete töökohtade loomine töötuse leevendamiseks on saanud kõigi vastajate üksmeelse toetuse. Mõnevõrra positiivsemalt on häälestatud kodanikuühendused, kellede esindajatest 82% usub, et sellistest sammudest on

linnaelanikele abi. Sotsiaalsete töökohtade kasutegurit peab olematuks või hindab neid isegi kahjulikuks 13% linnaosade ja 8% Linnavalitsuse ametnikest.

TABEL 29. Kas ja millistes valdkondades tuleks Kodurahu programmi eeskätt arendada?

Siin eelkõige + samuti %s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Noor põlvkond. Noore põlvkonna tulevikuperspektiivid ja seotus Tallinnaga	96	97	96	91
2. Julgeolek ja kindlustunne. Turvalised suhted eestlaste ja teiste rahvuste vahel	91	90	88	87
3. Kultuurilised võimalused, juurdepääs kultuurile, kultuuridevaheline dialoog	84	92	80	78
4. Meedia. Eesti- ja venekeelse meedia eraldatuse vähendamine	84	85	84	85
5. Eesti – ja vene keele õpetamine	83	87	80	87
6. Informeeritus, juurdepääs infole, arvutiõpetus kõikidele tallinlastele	82	87	72	76
7. Võrdne kohtlemine ja võrdsed võimalused tööturul. Võrdne palgatase, võrdne sotsiaalmajanduslik staatus	79	85	64	59
8. Kuritegevuse ennetamine	75	71	60	80
9. Kodanikuaktiivsus, kuulumine sotsiaalsetesse võrgustikesse, kodanikuliikumise arendamine	74	82	72	67
10. Tööpuudus ja toimetulek majanduslangusega	74	73	60	76
11. Vaesuse piiril elavate perede toetamine	71	73	56	65
12. Tervishoid ja tervisekäitumine. Naiste ja meeste eluea pikendamine. Haiguste varajane avastamine.	70	74	44	72
13. Narkomaania, HIV-nakkuse, prostitutsiooni leviku piiramine	69	66	48	74
14. Haridus. Juurdepääs haridusele, vene- ja eesti koolide õppekavade ühtlustamine. Vene koolide üleviimine eestikeelsele õppele	68	61	76	79
15. Osalemine Tallinna juhtimisel ja otsustamis- protsessides	65	79	52	41
16. Ettevõtlikkus. Mitte-eestlaste osakaalu suurendamine ettevõtjate seas.	61	76	52	63
17. Tallinlaste eluruum – eesti- ja venekeelsete linnaosade ühtlustamine rahvuslikul pinnal	58	73	40	39
18. Sündivus. Sündivuse suurendamine, abortide vähendamine	53	56	28	43

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Pakkusime küsitluses osalejatele hindamiseks kaheksateist erinevat valdkonda, millistes võiks tulevikus Kodurahu programmi raames tegeleda. Milliseid valdkonnad olid kolme eri küsitlute grupi jaoks prioriteetsemad?

Mittetulundus sektor

1. Noor põlvkond. Noore põlvkonna tuleviku-perspektiivid ja seotus Tallinnaga
2. Kultuurilised võimalused, juurdepääs kultuurile, kultuuridevaheline dialoog
3. Julgeolek ja kindlustunne. Turvalised suhted eestlaste ja teiste rahvuste vahel
4. – 5. Eesti – ja vene keele õpetamine; informeeritus, juurdepääs infole, arvutiõpetus kõikidele tallinlastele

Linnavalitsus

1. Noor põlvkond. Noore põlvkonna tuleviku-perspektiivid ja seotus Tallinnaga
2. Julgeolek ja kindlustunne. Turvalised suhted eestlaste ja teiste rahvuste vahel
3. Meedia. Eesti- ja venekeelse meedia eraldatuse vähendamine
4. – 5. Kultuurilised võimalused, juurdepääs kultuurile, kultuuridevaheline dialoog; Eesti – ja vene keele õpetamine

Linnaosade valitsused

1. Noor põlvkond. Noore põlvkonna tuleviku-perspektiivid ja seotus Tallinnaga
2. – 3. Julgeolek ja kindlustunne. Turvalised suhted eestlaste ja teiste rahvuste vahel; Eesti – ja vene keele õpetamine
4. Meedia. Eesti- ja venekeelse meedia eraldatuse vähendamine
5. Kuritegevuse ennetamine

Kodurahu programmi esmasteks prioriteetideks peaks olema kõigi küsitluses osalejate hinnangul eelkõige noore põlvkonna tulevikuperspektiivid ja nende seotus Tallinnaga ning turvalised rahvussuhted, nii arvab enam kui 90% vastajatest. Üliolulised on samuti kultuuridevaheline dialoog, eesti- ja venekeelse meedia ühtlustamine, keeleõpe ning informeeritus ja juurdepääs informatsioonile. Neid meetmeid toetab 80 – 90% vastanutest. Kõik hindamiseks väljapakutud 18 võimalikku Kodurahu programmi tegevussuunda on vastajate hinnangul väga vajalikud, neid toetasid enam kui pooled vastanutest. Mõnevõrra üllatav on, et üks Kodurahu programmi võimalik suund, Tallinlaste eluruum ehk eesti- ja venekeelsete linnaosade ühtlustamine rahvuslikul pinnal sai kõige madalama hinnangu osaliseks just linnaosade valitsuste ametnike seas, kelle ülesandeks see peaks ju ennekõike olema.

8. Elukeskkonna turvalisus Tallinnas

- ❑ **58% MTÜde esindajatest leiab, et kõikuma löönud turvatunne on Tallinnas probleem. Seevastu ligikaudu 2/3 Linnaametnikest siin probleemi ei näe.**
- ❑ **Ligikaudu 2/3 kõikidest vastajatest peavad suurema või väiksema tõenäosusega võimalikuks uute Pronksiöö laadsete rahvuskonfliktide puhkemist Tallinnas.**
- ❑ **81% mittetulundus sektori esindajad peavad rahvussuhte paranemise olulisemateks indikaatoriteks äärmusrühmituste mõjujõu vähenemist.**
- ❑ **77% MTÜde esindajate jaoks on märk integratsioonist teisest rahvusest kandidaadi poolt hääletamine Volikogu valimistel ja vahe kadumisel eesti ja vene kooli vahel.**

TABEL 30. Kuivõrd on Teie hinnangul Tallinnas probleemiks linnaelanike julgeolek ja turvatunne pärast nn pronksiööd?

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnaavalitsus	Linnaosad
1. väga suur probleem	9	8	...	11
2. küllaltki suur probleem	39	50	32	28
3. küllaltki väike probleem	21	18	32	33
4. ei ole probleem	17	16	32	15
5. ei oska öelda	14	8	4	13
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kodanikuühendused on enam mures sellepärast, kuidas Pronksiöö mõjutab linnaelanike turvatunnet. 58% MTÜde esindajatest leiab, et kõikuma löönud turvatunne on Tallinnas probleem. Seevastu ligikaudu 2/3 Linnaametnikest siin probleemi ei näe. Mõnevõrra teravamalt tunnetavad Pronksiöö järgset olukorda linnas linnaosade esindajad, kellest 39% peab kujunenud situatsiooni problemaatiliseks.

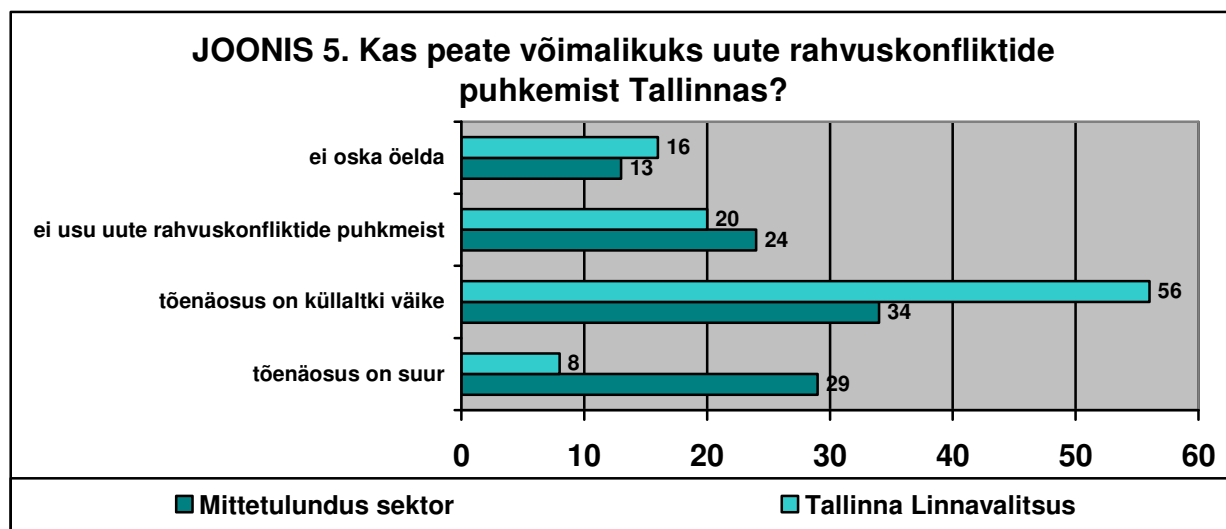
TABEL 31. Kas peate võimalikuks uute rahvuste pinnal tekkivate konfliktide puhkemist Tallinnas?

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnaavalitsus	Linnaosad
1. jah, suure tõenäosusega	21	29	8	11
2. jah, kuid tõenäosus on küllaltki väike	43	34	56	54
3. ei usu	21	24	20	28
4. ei oska öelda	15	13	16	7
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Ligikaudu 2/3 kõikidest vastajatest peavad võimalikuks uute Pronksiöö laadsete rahvuskonfliktide puhkemist Tallinnas. Iga neljas-viies vastaja ei usu sellist võimalust.

Rahvuskonfliktide puhkemise tõenäosust hindavad suuremaks kodanikeühenduste esindajad, kelledest 29% leiab, et tõenäosus uueks pronksimässuks on küllalt suur. Linnaametnikest jagab seda seisukohta ligikaudu iga kümnes.

TABEL 32. Millised võiksid olla indikaatorid, mis mõõdaksid rahvustevahelise turvatunde kasvu Tallinnas?

See eelkõige + samuti %s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. kultuurielu ühtlustumine – eestlased külastavad märgatavalt enam teiste rahvuste kultuuriüritusi ja vastupidi	73	76	76	72
2. äärmusrühmituste mõjujõud väheneb, äärmusliikumiste toetajaskond kahaneb	72	81	80	72
3. ettevõtete töötajaskond ühtlustub – kaob vahe nn eesti ja vene firmade vahel	72	74	60	67
4. meediamaaailm ühtlustub kaob vahe eesti ja venekeelsete ajalehtede, ajakirjade, raadiosaadete jms. vahel	65	61	76	67
5. lasteaedade rahvuslik koosseis ühtlustub kaob vahe eesti ja venekeelse lasteaia vahel	64	58	68	74
6. gümnaasiumite õpilaskond ühtlustub –kaob vahe eesti ja venekeelse kooli vahel	63	53	80	74
7. eestlased esitavad ja valivad volikogusse teisest rahvusest esindajaid ja vastupidi	61	77	48	39
8. linnaosade rahvusliku koosseisu ühtlustumine – st näit. et venekeelsed elanikud asuvad enam elama Nõmmele, eestlased Lasnamäele	35	42	32	24

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Pakkusime küsitluses osalejatele hindamiseks kaheksa indikaatorit, millega mõõta rahvustevahelist turvatunnet ehk integratsiooni Tallinnas. Milliseid indikaatorid olid olulisemad kolme eri küsitletute grupi jaoks?

Mittetulundus sektor

1. äärmusrühmituste mõjujõud väheneb, äärmusliikumiste toetajaskond kahaneb;
2. eestlased esitavad ja valivad volikogusse teisest rahvusest esindajaid ja vastupidi;
3. kultuurielu ühtlustumine – eestlased külastavad märgatavalt enam teiste rahvuste kultuuriüritusi ja vastupidi;
4. ettevõtete töötajaskond ühtlustub – kaob vahe nn eesti ja vene firmade vahel

Linnavalitsus

1. – 2. äärmusrühmituste mõjujõud väheneb, äärmusliikumiste toetajaskond kahaneb; gümnaasiumite õpilaskond ühtlustub – kaob vahe eesti ja venekeelse kooli vahel;
3. – 4. kultuurielu ühtlustumine – eestlased külastavad märgatavalt enam teiste rahvuste kultuuriüritusi ja vastupidi; meediamaailm ühtlustub kaob vahe eesti ja venekeelsete ajalehtede, ajakirjade, raadiosaadete jms. vahel

Linnaosade valitsused

1. – 2. lasteaedade rahvuslik koosseis ühtlustub kaob vahe eesti ja venekeelse lasteaia vahel; gümnaasiumite õpilaskond ühtlustub – kaob vahe eesti ja venekeelse kooli vahel;
3. – 4. kultuurielu ühtlustumine – eestlased külastavad märgatavalt enam teiste rahvuste kultuuriüritusi ja vastupidi; äärmusrühmituste mõjujõud väheneb, äärmusliikumiste toetajaskond kahaneb

Mittetulundus sektori esindajad peavad rahvussuhte paranemise olulisemateks indikaatoriteks äärmusrühmituste mõjujõu vähenemist (81% vastanutest), teisest rahvusest kandidaadi poolt hääletamist Volikogu valimistel (77%) ja kultuurielu ühtlustumist (76%). Linnaosade töötajate arvates on aga kõige olulisemateks integratsiooni näitajateks lasteaedade ja gümnaasiumite rahvusliku koosseisu ühtlustumine (74%). Kultuurielu ühtlustumine ning äärmusrühmituste mõjujõu vähenemine paigutuvad vastavalt 72% vastanute hinnangule 3-4 positsioonile. 80% Linnavalitsuse ametnike arvates on olulisemaks äärmusrühmituste mõjujõu vähenemine ja gümnaasiumite õpilaskonna ühtlustumine.

9. Rahvuskultuuri seltside osa integratsiooniprotsessis

- ❑ 63% kolmanda sektori esindajatest ja 56% Linnavalitsuse ametnikest on enam-vähem kursis rahvuskultuuri seltside tegevusega Tallinnas.
- ❑ 44% vastajatest teab, et Tallinnas tegutseb Ukraina Kultuurikeskus.
- ❑ 28% ehk iga kolmas-neljas vastaja on käinud mõne rahvuskultuuri seltsi korraldatud üritusel.
- ❑ Enam kui poolte ehk 53% vastajate hinnangul on Lüüra tegevus eesti- ja venekeelse kogukonna ühendamisel on eeskuju vääriv.
- ❑ Oma kultuuri tutvustamise eest teistele rahvustele, eelkõige eestlastele said rahvuskultuuri seltsid kõikidelt vastajatelt üksmeelselt hindeks kolm.
- ❑ Teiste rahvuste kaasamise eest oma seltsi tegevustesse ja üritustesse hindasid MTÜd seltside tegevust kolmeka, linnaametnike arvates aga ei vääri see kõrgemat hinnet kui kaks.
- ❑ Kolmandik mittetulundussektori ja 60% Linnavalitsuse töötajatest leiab, et Tallinnas tegutsevate rahvuskultuuri seltside osalemine integratsiooniprotsessis ei ole senini olnud piisavalt aktiivne.
- ❑ 87% MTÜde ja 80% Linnavalitsuse ametnike arvates tuleks esmajoones finantseerida Kodurahu programmi raames projekte, mis kaasavad nii vene- kui eestikeelset kogukonda.
- ❑ 82% MTÜd ja 72% Linnavalitsuse ametnikest kiitsid heaks idee korraldada Tallinnas eri rahvuskultuuri päevi (festivali) seotuna emamaa rahvuspühaga.
- ❑ 76% Linnavalitsuse ametnike meelest tuleks rahvuskultuuri seltside rahastamine siduda sellega, kuivõrd on nende tegevus suunatud inimestele väljastpoolt oma kogukonda.

TABEL 33. Tallinnas tegutseb mitmeid mitte-eesti rahvuskultuuri seltse. Kuivõrd olete kursis nende seltside tegevusega?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. küllaltki hästi	12	29	8	...	
2. mõnevõrra	35	34	48	28	
3. üsna vähe	33	26	36	46	
4. ei tea sellest midagi	16	8	4	26	
5. ei oska öelda	4	3	4	...	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Rahvuskultuuri seltside tegevusega on kõige paremini kursis kolmas sektor, milliste esindajatest mitmed osalesid ka ise antud uuringus. 63% kolmanda sektori esindajatest ja 56% Linnavalitsuse ametnikest on enam-vähem kursis rahvuskultuuri seltside tegevusega Tallinnas. Palju halvemini teatakse kultuuriseltside tegevustest linnaosade valitsustes, kellede territooriumil need seltsid samas ju tegutsevad. Iga neljas linnaosa valitsuste töötaja kinnitab, et ei tea nendest seltsidest mitte midagi.

TABEL 34. Kas oskate nimetada mõnda Tallinnas tegutsevat mitte-eesti rahvuskultuuri seltsi? Palun märkige kuni 3 teie jaoks kõige tuntumat!

%s

	Kõik vastajad
1. Ukraina Kultuurikeskus	44
2. Lüüra	43
3. Eesti juudi kogukond	28
4. SADKO – vene kultuuri ühendus	23
5. Valgevene kultuuriselts	18
6. Aserbaidžaaani kogukond AJDAN	15
7. Georgia kultuuriselts	8
8. Tatari kultuuriselts	5
9. Armeenia kultuuriselts	5

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kõige tuntum Tallinnas tegutsevatest rahvuskultuuri seltsidest on Ukraina Kultuurikeskus, teab 44% kõikidest vastajatest. 43% vastajatest nimetab teiseks Lüüra kuid tehniliselt võttes ei ole tegemist mitte rahvuskultuuri seltsi vaid katusorganisatsiooniga. 28% vastajatest nimetab Eesti juudi kogukonda, 23% SADKOd. Teisi kultuuriseltsi tuntakse vähem või üldse mitte.

TABEL 35. Kas olete ka ise osalenud mõnel rahvuskultuuri seltsi korraldatud üritusest?

%s

	Kõik vastajad
1. on osa võtnud	29
2. pole kunagi osa võtnud	45
3. ei oska öelda	26

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Rahvuskultuuri seltside poolt korraldatud üritustel on käinud 29% kõikidest vastajatest. Vähem kui pool ehk 45% ei ole kunagi ühelgi üritusel osalenud. Iga neljas vastaja ei oska öelda, kas mõni üritus, kus nad on käinud, oli korraldatud mõne rahvuskultuuriseltsi poolt või mitte. See näitab, et ürituse korraldajad pole osanud publikut piisavalt teavitada sellest, kes tegelikult selle ürituse läbiviimise taga seisis.

TABEL 36. Kui, siis millise rahvuskultuuri seltsi korraldatud üritusest Te viimati osa võtsite?

%s

	Kõik vastajad
1. Lüüra	18
2. Slaavi pärg	16
3. Vene Kultuurikeskus	12
4. Ukraina	8
5. Valgevene	8

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kui küsida vastajatelt konkreetse kultuuriseltsi poolt korraldatud ürituste kohta, mida nad on külastanud, võib vastustest järeldada, et ei ole selge, millega tegemist. Kõige rohkem on käidud Lüüra korraldatud üritusel, mis on rahvuskultuuri seltside katusorganisatsioon. Sama palju vastajaid on nimetanud ka Slaavi pärga, mis ei ole organisatsioon vaid korraldatud üritus. 12% vastajatest on külastanud Vene kultuurikeskust, mis ei ole mitte organisatsioon vaid ürituste läbiviimise koht. Ainsad kultuuriseltsid, mida on korrektselt nimetatud, on Ukraina ja Valgevene. Nende poolt läbiviidud üritusi on külastanud 8% vastajatest. Võib järeldada, et Tallinnas tegutsevaid rahvuskultuuri seltsi tuntakse veel küllaltki vähe.

TABEL 37. Kas oskate nimetada mõnda rahvuskultuuri seltsi või ka venekeelset MTÜd, mille tegevus eesti- ja venekeelse kogukonna ühendamisel on eeskuju vääriv?

	%s
	Kõik vastajad
1. Lüüra	53
2. MTÜ Living for tomorrow	11
3. Neposedõ - vene tantsuansambel	6
4. MTÜ TTK 50+	6

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Eesti ja venekeelse kogukonna ühendamisel on kõige rohkem eeskuju vääriv Lüüra tegevus, seda leiavad enam kui kool ehk 53% vastajatest. Iga kümnes on maininud organisatsiooni Living for tomorrow tegemisi kuid tehniliselt võttes ei ole siiski tegemist puhtalt venekeelse MTÜga kuna seal tegutsevad ka eestlased. Mainitud on vene tantsuansambelit Neposedõ ja tööklubi 50+, mis on samuti kakskeelne, kuna seal tegutsevad nii vene- kui eestikeelsed rühmad. Samas tuleb eraldi välja tuua tööklubi 50+, mis on Tallinnas tegutsenud vähem kui aasta kuid juba leidnud laialdast tunnustust. Väheste ajaga saavutatud tunnus on kindlasti seotud ka hetke majandusolukorraga, tööpuuduse massilisest kasvust tingitud vajadusega analoogsete töötajatele suuantud tegevust pakkuvate organisatsioonide järele.

TABEL 38. Palume Teie üldist hinnangut Tallinnas tegutsevatele rahvuskultuuri seltside tegevusele integratsiooni seisukohalt 5 palli süsteemis.

A. oma rahvuse kultuuri tutvustamine ja ürituste reklaamimine teistele rahvustele, eelkõige eestlastele

				%s
	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
Keskmine hinne	3	3	3	3

B. teiste rahvuste, eelkõige eestlaste kaasamine oma seltsi tegevustesse ja üritustesse

				%s
	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
Keskmine hinne	3	3	2	2

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Palusime hinnata rahvuskultuuri seltside tegevust kahest aspektist. Oma kultuuri tutvustamise eest teistele rahvustele, eelkõige eestlastele said rahvuskultuuri seltsid kõikidelt vastajatelt

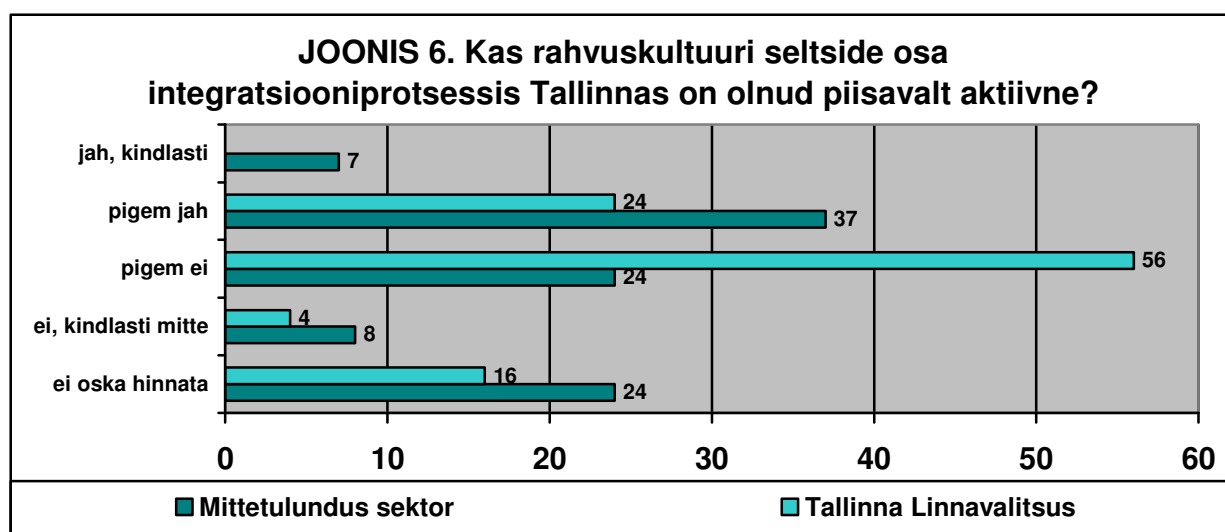
üksmeelselt hindaks kolm. teiste rahvuste kaasamise eest oma seltsi tegevustesse ja üritustesse hindasid MTÜd seltside tegevust kolmega, linnaametnike arvates aga ei vääri see kõrgemat hinnet kui kaks. Eespool toodud küsimustest selgus, et rahvuskultuuri seltsi tuntakse tehnikult väga halvasti, kuna nimetada osati vaid paari konkreetset organisatsiooni. Ka nende poolt korraldatud üritusi teati vaid mõnda. Seega ei saa väidelda, et antud hinded rahvuskultuuri seltside tegevusele integratsiooni aspektist oleksid kuidagi ebaõiglased. Võib järeldada, et mis puudutab integratsiooni, siis siin on rahvuskultuuri seltside osa Tallinnas kahjuks veel väga nõrk.

TABEL 39. Kas erinevate rahvuskultuuri seltside osa integratsiooniprotsessis on olnud Teie hinnangul Tallinnas piisavalt aktiivne?

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. jah, kindlasti	4	7	...	2
2. pigem jah	25	37	24	4
3. pigem ei	33	24	56	39
4. ei, kindlasti mitte	8	8	4	11
5. ei oska hinnata	30	24	16	44
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinnas tegutsevate rahvuskultuuri seltside osalemine integratsiooniprotsessis ei ole senini olnud piisavalt aktiivne, nii leiab kolmandik mittetulundussektori ja 60% Linnavalitsuse töötajatest. Linnaosavalitsuste ametnikest jagavad sama arvamust pooled vastanutest. Küllaltki kõrge on ka nende inimeste osakaal, kes ei oska kultuuriseltside tegevusele integratsiooni aspektist lähtuvalt hinnangut anda. See on ootuspärane, kuna rahvuskultuuri seltsi ja nende tegevust tuntakse küllaltki halvasti. Paremini on rahvuskultuuri seltside tegevusega kursis kolmas sektor, kelle seas oli ka palju seltside esindajaid endid. Nii hindavadki nad kultuuriseltside integratsioonialast tegevust kõrgemalt. 44% arvates on seltsid seni tegutsenud kahe kogukonna lõimimisel küllaltki aktiivselt. Kokkuvõtteks võib öelda, et rahvuskultuuri seltside potentsiaal on paljuski siiski kasutamata ja kindlasti oleks üks mõtlemiskoht, kuidas Tallinnas tegutsevaid eri rahvuste kultuuriseltsi vene ja eesti kogukonna lõimimiseks paremini kaasata.

TABEL 40. Kui Teie hinnangul on rahvuskultuuri seltside osa integratsiooniprotsessis on senini jäänud tagasihoidlikuks, kuidas nende potentsiaali edaspidi paremini ära kasutada?

	Kõik vastajad	Seda eelkõige + samuti %s		
		Organisatsioon		
		MTÜ	Linnaavalitsus	Linnaosad
1. Finantseerida Kodurahu programmi raames projekte, mis kaasavad nii vene- kui eestikeelset kogukonda	79	87	80	64
2. Korraldada Tallinnas eri rahvuskultuuri päevi (festivale) seotuna emamaa rahvuspühaga	76	82	72	65
3. Finantseerida teleprogrammide, raamatute, sh näiteks elulugude, kokaraamatute jms väljaandmist, mis tutvustavad teiste rahvuste elu Eestis	67	73	52	58
4. Siduda rahvuskultuuri seltside rahastamine sellega, kuivõrd on nende tegevus suunatud inimestele väljastpoolt oma kogukonda	59	56	76	62
5. Asutada Tallinnasse nn Rahvuste maja, mille tegevus oleks suunatud kõigile linnaelanikele	58	63	44	51
6. Siduda rahvuskultuuri seltside rahastamine sellega, kuivõrd on nende tegevus suunatud oma liikmeskonnast aktiivse kodanikkonna kasvatamisega	58	61	72	53

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Pakkusime küsitluses osalejatele hindamiseks mõningaid ideid, kuidas kahe kogukonna lõimimisel rahvuskultuuri seltside potentsiaali paremini ära kasutada. Hindamiseks pakutud kuus ideed said pea kõigi vastajate poolt enam kui 50%lise toetuse osaliseks.

MTÜde poolt leidsid enam tunnustust :

1. Finantseerida Kodurahu programmi raames projekte, mis kaasavad nii vene- kui eestikeelset kogukonda – toetas 87% MTÜdest.
2. Korraldada Tallinnas eri rahvuskultuuri päevi (festivale) seotuna emamaa rahvuspühaga – toetas 82% MTÜdest ja 72% Linnavalitsuse ametnikest.
3. 73% MTÜdest paigutas kolmandaks ettepaneku finantseerida teleprogrammide, raamatute, sh näiteks elulugude, kokaraamatute jms väljaandmist, mis tutvustavad teiste rahvuste elu Eestis.

Linnaametnike arvates tuleks rahvuskultuuri seltside integratsioonilasele tegevusele suunamiseks kasutada ka rahalisi mõjutusvahendeid. Enam toetust leidsid järgmised ettepanekud:

1. Esimesele kohale paigutus sama ettepanek, mida toetasid ka MTÜd - finantseerida Kodurahu programmi raames projekte, mis kaasavad nii vene- kui eestikeelset kogukonda – toetas 80% Linnavalitsuse ametnikest.
2. Siduda rahvuskultuuri seltside rahastamine sellega, kuivõrd on nende tegevus suunatud inimestele väljastpoolt oma kogukonda – toetas 76% Linnavalitsuse ametnikest.
3. – 4ndat kohta jagasid 72% toetusega idee korraldada Tallinnas eri rahvuskultuuri päevi (festivale) seotuna emamaa rahvuspühaga ja siduda rahvuskultuuri seltside rahastamine sellega, kuivõrd on nende tegevus suunatud oma liikmeskonnast aktiivse kodanikkonna kasvatamisega.

10. Kodanikeühenduste osa integratsiooniprotsessis

- ❑ 92% MTÜde ja veidi vähem kui kolmveerandi linnaametnike hinnangul tuleks nendel projektikonkurssidel eelkõige finantseerida projekte, mis kaasavad nii vene- kui eestikeelset kogukonda.
- ❑ 89% MTÜde ja 80% linnavalitsuse töötajate arvates tuleks toetada eesti ja vene keelekeskkonnas tegutsevate vabaühenduste ühisüritusi, omavahelist suhtlemist, info jagamist.
- ❑ Tallinna Kodurahuprogrammi avatud projektikonkursist on osa võtnud veidi alla poole ehk 46% küsitletud MTÜdest.
- ❑ Oma projektile on saanud rahastuse 30% konkurssidel osalenud MTÜdest.
- ❑ 45% küsitletud MTÜdest on kindlad, et kui Tallinn jätkab avatud projektikonkurssidega, esitavad nad oma projekti.

TABEL 41. Tallinnas tegutseb hulgaliselt nii vene- kui eesti taustaga MTÜsid jt kodanikeühendusi. Kuidas nende potentsiaali paremini ära kasutada eesti- ja vene kogukonna ühendamisel?

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Finantseerida Kodurahu programmi raames projekte, mis kaasavad nii vene- kui eestikeelset kogukonda	84	92	72	74
2. Toetada eesti ja vene keelekeskkonnas tegutsevate vabaühenduste ühisüritusi, omavahelist suhtlemist, info jagamist,	83	89	80	72
3. Arendada kodanikeühenduste vahelist mentorlust - eesti keelekeskkonnas tegutsev MTÜ on mentoriks sarnasele vene keelekeskkonnas alustavale MTÜle	61	66	60	48

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Lisaks rahvuskultuuri seltsidele on Tallinnas väga palju eri valdkondades tegutsevaid nii eesti – kui venekeelseid kodanikeühendusi. Kindlasti oleks integratsiooni seisukohalt oluline kaasata neid võimalikult rohkem lõimimisprotsessis aktiivselt osalema. Üheks selliseks võimaluseks on Kodurahu programmi projektikonkurssid. 92% MTÜde ja veidi vähem kui kolmveerandi linnaametnike hinnangul tuleks nendel projektikonkurssidel eelkõige finantseerida projekte, mis kaasavad nii vene- kui eestikeelset kogukonda. Igati toetada tuleks ka eesti ja vene keelekeskkonnas tegutsevate vabaühenduste ühisüritusi, omavahelist suhtlemist, info jagamist, nii arvas 89% MTÜdest ja 80% linnavalitsuse töötajatest.

TABEL 42. Kas olete ise või on Teie organisatsioon osalenud Tallinna Kodurahu programmi projektikonkurssidel?

	MTÜ	%s
1. jah, osalesin ja projekt leidis rahastamist	30	
2. jah, osalesin kuid projekt rahastamist ei leidnud	16	
3. ei ole osalenud	35	
4. ei oska öelda	19	
Kokku:	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinna Kodurahuprogrammi avatud projektikonkursist on osa võtnud veidi alla poole ehk 46% küsitletud MTÜdest. Veidi vähem kui kolmandik ehk 30% kahest senikorraldatud projektikonkursist osa võtnud MTÜst on saanud oma projektile ka linnapoolse rahastuse.

TABEL 43. Kui Tallinn jätkab avatud projektikonkurssidega, kas plaanite esitada projekti mõnele järgmisele konkursile?

	MTÜ	%s
1. jah, plaanin esitada	45	
2. ei plaani esitada	7	
3. ei oska öelda	48	
Kokku:	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

45% küsitletud MTÜdest on juba praegu kindlad, et kui Tallinn jätkab avatud projektikonkurssidega, esitavad nad komisjonile hindamiseks oma integratsiooniteemalise projekti. Vaid 7% arvavad, et nad Tallinna Kodurahu programmi projektikonkursil ei kandideeriks.

11. Tallinna muukeelsed noored

- ❑ 47% MTÜde esindajatest leiab, et eri rahvusest noorte suhted Tallinnas ei ole eriti head. 60% Linnavalitsuse töötajatest hindab suhteid pigem hindega „hea“.
- ❑ 60% küsitletud MTÜde esindajatest ja 64% Linnaametnikest arvab, et kui eesti ja vene noored tunneksid rohkem teineteise kultuuri ja ajalugu, oleksid ka nende omavahelised suhted palju paremad.
- ❑ 96% Linnavalitsuse ja 80% linnaosa valitsuste ametnike hinnangul on vene noorte peamiseks probleemiks, et nende haridus ja maailmapilt, mida koolis kujundatakse, erineb eesti koolides õpetatavast.
- ❑ 77% MTÜde esindajate hinnangul on peamisteks probleemideks, et mitte-eesti noortel on vähe sõpru ja tuttavaid eesti noorte seas ning neil tuleb võrreldes eesti noortega palju rohkem pingutada, et Eesti ühiskonnas positsiooni saavutada.
- ❑ Enam kui 90% vastajatest on arvamusel, et ennekoike tuleks toetada nende noorteorganisatsioonide tegevust, kus kaasatakse noori mõlemast kogukonnast.

TABEL 44. Kuidas Teile tundub, millised on Tallinnas elavate eesti ja vene noorte omavahelised suhted?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%s
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. väga head	2	...	4	...	
2. pigem head	35	29	60	44	
3. mitte eriti head	45	47	36	43	
4. halvad	4	5	...	...	
5. ei oska öelda	14	19	...	13	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

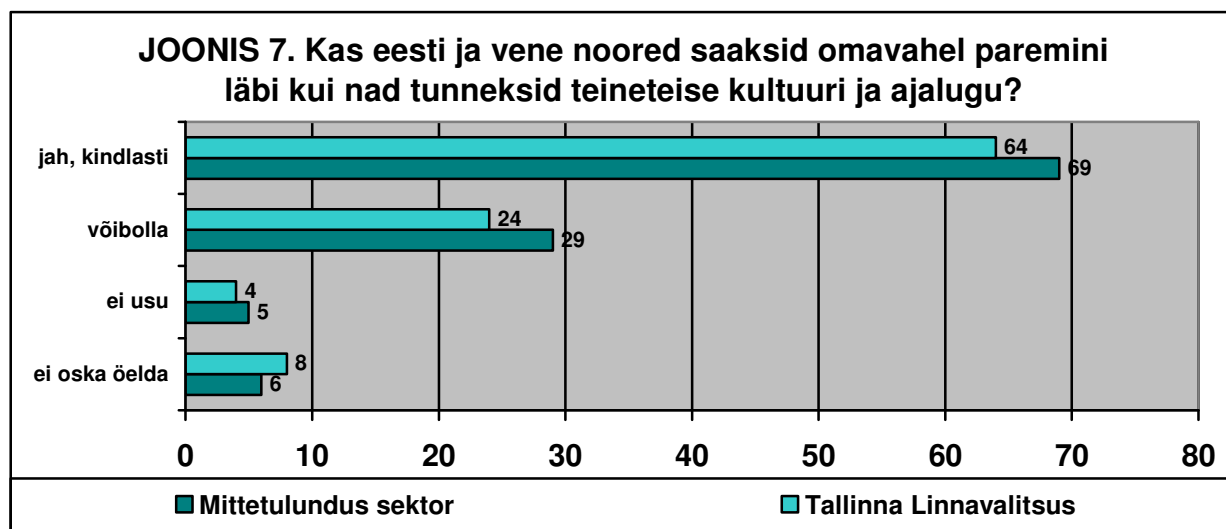
Hinnangutes vene- ja eesti rahvusest noorte omavahelisele läbisaamisele ilmneb taas kord mõningane lahknevus MTÜde ja Linnavalitsuse ametnike hinnangutes olukorrale. Veidi alla poole ehk 47% MTÜde esindajatest leiab, et eri rahvusest noorte suhted Tallinnas ei ole eriti head. 60% Linnavalitsuse töötajatest on optimistlikumad ja hindab suhteid pigem hindega „hea“.

TABEL 45. Kuidas Teile tundub, kas eesti ja vene noored saaksid omavahel paremini läbi kui nad tunneksid rohkem teineteise kultuuri ja ajalugu?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%s
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. jah, kindlasti	49	60	64	46	
2. võibolla	36	29	24	39	
3. ei usu	7	5	4	9	
4. ei, kindlasti mitte	1	...	...	...	
5. ei oska öelda	7	6	8	6	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Üksmeelsed ollakse selles, et kui eesti ja vene noored tunneksid rohkem teineteise kultuuri ja ajalugu, oleksid ka nende omavahelised suhted palju paremad. Sellel seisukohal on 60% küsitletud MTÜde esindajatest ja 64% Linnaametnikest. Kaudselt on see nõ kivi Eesti haridussüsteemi kapsaaeda. Sest just haridussüsteem on tegelenud eesti ja vene noortega erinevalt ja võimaldanud vene noortel Eestis õppida pigem Vene haridussüsteemi mõjuvõljal.

TABEL 46. Millised on Teie hinnangul mitte-eesti noorte peamised probleemid Tallinnas?

Seda eelkõige + samuti %s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. mitte-eesti noorte haridus ja maailmapilt, mida koolis kujundatakse, erineb eesti koolides õpetatavast	78	74	96	80
2. mitte-eesti noortel on vähe sõpru ja tuttavaid eesti noorte seas	76	77	60	76
3. mitte-eesti noored peavad palju rohkem pingutama, et Eesti ühiskonnas positsiooni saavutada	68	77	40	54
4. mitte-eesti noored tunnevad end teisejärguliste ja tõrjututena	49	61	36	37
5. mitte-eesti noortel on vähem võimalusi kui eesti noortel saada hea haridus ja tasuv elukutse	47	60	40	22

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Linnaametnike hinnangul on vene noorte peamiseks probleemiks, et nende haridus ja maailmapilt, mida koolis kujundatakse, erineb eesti koolides õpetatavast. Seda seisukohta jagab 96% Linnavalitsuse ja 80% linnaosa valitsuste ametnikest. Teiseks peamiseks takistuseks eesti ühiskonda integreerumisel peab 60% Linnavalitsuse ja 76% linnaosade valitsuste ametnikest seda, et mitte-eesti noortel on vähe sõpru ja tuttavaid eesti noorte seas. Puudub võimalus eesti keeles suhelda ja eestlaste kultuuri ning maailmapilti tundma õppida.

77% MTÜde esindajate hinnangul on peamisteks probleemideks, et mitte-eesti noortel on vähe sõpru ja tuttavaid eesti noorte seas ning neil tuleb võrreldes eesti noortega palju rohkem pingutada, et Eesti ühiskonnas positsiooni saavutada.

TABEL 47. Milliseid abinõusid tuleks rakendada mitte-eesti ja eesti noorte omavaheliste kontaktide arendamiseks?

	Kõik vastajad	Seda eelkõige + samuti %s		
		Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Toetada nende noorteorganisatsioonide, huviringide jms tegevust, kus kaasatakse noori nii eesti kui venekeelsest kogukonnast	91	89	92	91
2. Finantseerida Kodurahu programmi raames projekte, mis kaasavad noori mõlemast kogukonnast	86	92	92	78
3. Algatada sõpruskoolide (klasside) liikumine, kus iga venekeelne kool saab omale eesti sõpruskooli	78	81	84	75
4. Hakata läbi viima regulaarseid noortefoorumeid (analoogselt Kodurahu foorumitega)	61	66	44	61
5. Anda välja kakskeelset Tallinna noortelehte	58	69	20	50
6. Algatada programm „igale uusimmigrandist noorele eestlasest mentor“, kes aitab teda Eesti ühiskonda sisseelamisel, eesti keele õppimisel	47	47	36	44

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Enam kui 90% vastajatest on arvamusel, et ennekõike tuleks toetada nende noorteorganisatsioonide tegevust, kus kaasatakse noori mõlemast kogukonnast. Enam kui 90% toetust MTÜde ja Linnavalitsuse ametnike seast leidis samuti ettepanek finantseerida Kodurahu programmi raames projekte, mis kaasavad noori mõlemast kogukonnast. Kolmveerand ja enam kõigist vastajatest kiitis heaks idee algatada sõpruskoolide (klasside) liikumine, kus iga venekeelne kool saab omale eesti sõpruskooli. Kõik väljapakutud kuus ideed mitte-eesti ja eesti noorte omavaheliste kontaktide arendamiseks said vastajate poolt küllaltki kõrge tunnustuse osaliseks. Vähem kõlapinda leidis vahest mõte algatada programm „igale uusimmigrandist noorele eestlasest mentor“, kes aitab teda Eesti ühiskonda sisseelamisel, eesti keele õppimisel. Seda toetas 36-47% erinevatest uuringus osalenud küsitlute gruppidest.

12. Tallinna vanem elanikkond

- 85% vastajate hinnangul tuleks suurendada vanemaealiste informeeritust Eesti riigist (seadusandlus, abi ja toetuste saamise võimalused ja kord jms), teha info kättesaadavaks vene keeles läbi vanemaealiste organisatsioonide.
- 83% vastajatest pidas vajalikuks toetada nende vanemaealiste organisatsioonide, huviringide jms tegevust, kes kaasavad nii eesti kui venekeelsest kogukonda.

TABEL 48. Milliseid abinõusid tuleks rakendada venekeelse vanemaealise elanikkonna paremaks integreerimiseks eesti ühiskonda?

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnaavalitsus	Linnaosad
1. Suurendada vanemaealiste informeeritust Eesti riigist (seadusandlus, abi ja toetuste saamise võimalused ja kord jms), teha info kättesaadavaks vene keeles läbi vanemaealiste organisatsioonide	85	89	72	83
2. Toetada nende vanemaealiste organisatsioonide, huviringide jms tegevust, kes kaasavad nii eesti kui venekeelsest kogukonda	83	89	80	76
3. Finantseerida Kodurahu programmi raames projekte, mis kaasavad vanemaealisi mõlemast kogukonnast	74	85	72	57

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Vanemaealise elanikkonna näol on kahtlemata tegemist ühe riskirühmaga, kes oma nõrgema sotsiaal-majandusliku positsiooni tõttu ühiskonnas on äärmusliikumiste poolt kergemini manipuleeritavad. Seetõttu on vanemaealiste inimeste integreerimine ühiskonda Kodurahu programmis olnud seni üks prioriteetidest. Vanemaealiste tallinlaste tööhõive projektist sai alguse ka praegu Tallinnas väga populaarne ja tuntust kogu Klubi 50+, mida ka käesolevas küsitluses on välja toodud. Pakkusime hindamiseks veel mõningaid ideid, kuidas vanemaealisi inimesi integratsiooniprotsessi kaasata. 85% vastajatest peab siinjuures väga oluliseks suurendada vanemaealiste informeeritust Eesti riigist (seadusandlus, abi ja toetuste saamise võimalused ja kord jms) ning teha see info kättesaadavaks vene keeles läbi vanemaealiste organisatsioonide. 83% vastajate arvates tuleks toetada nende vanemaealiste organisatsioonide, huviringide jms tegevust, kes kaasavad nii eesti kui venekeelsest kogukonda. 74% toetab mõtet finantseerida Kodurahu programmi jätkudes selle raames ka edaspidi vanemaealistele suunatud projekte. Eelkõige selliseid projekte, mis kaasavad vanemaealisi mõlemast kogukonnast

13. Kodurahu programmi kasutegur

- ❑ 2/3 vastajatest on veendunud, et lähiaastatel suureneb mitte-eestlaste konkurentsivõime tööturul.
- ❑ 50% vastajatest usub, et lähema kümne aasta jooksul eestlaste ja mitte-eestlaste eraldatus kahaneb.
- ❑ Kolmveerand Linnavalitsuse ametnikest peab tõenäoliseks, et lähimal kümnendil saab mõni teisest rahvusest inimene Tallinna Volikogu esimeheks, linnaosade töötajatest jagab seda arvamust vaid iga neljas-viies.
- ❑ Üle poole ehk 52% Linnavalitsuse ametnikest peab tõenäoliseks, et lähimal kümnendil saab mõni teisest rahvusest inimene Tallinna linnapeaks, linnaosades usub seda vaid 17% vastanutest.
- ❑ 75% kõigist vastajatest usub ja loodab, et Kodurahu programmi realiseerimine aitab kaasa turvalise õhkkonna kujunemisele Tallinnas.
- ❑ 53% MTÜde esindajatest usuvad, et Tallinnas oleks kindlasti vaja korraldada iga-aastaseid rahvussuhete monitooringuid, et hinnata Kodurahu programmi edukust.
- ❑ 63% MTÜde esindajatest on arvamusel, et oleks vaja kaasa aidata mitte-eestlaste osalemisele juhtivatel ametikohtadel Tallinna linnas, 76% Linnavalitsuse ja 57% linnaosade valitsuste ametnikest on vastupidisel seisukohal.
- ❑ Enam kui kolmandik (36%) vastajatest leiab, et Tallinna Volikogus võiks teisest rahvusest saadikute osakaal moodustada kolmandiku kuni pool Volikogu koosseisust.
- ❑ 44% MTÜde esindajatest arvab, et Tallinna Linnavalitsuses võiks teisest rahvusest ametnike osakaal moodustada kolmandiku kuni pool.
- ❑ 42% MTÜde esindajatest arvab, et Tallinna linnaosade vanemate seas võiks teisest rahvusest ametnike osakaal moodustada kolmandiku kuni pool.
- ❑ 56% Linnavalitsuse töötajatest on veendumusel, et mitte-eestlaste osakaal linnaametnike seas ei peaks sõltuma mitte-eestlaste kogukonna arvukusest.

TABEL 49. Kui tõenäoline on, et Tallinnas lähema 10 aasta jooksul.

	Kõik vastajad	Väga + küllaltki tõenäoline %s		
		Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Suureneb mitte-eestlaste konkurentsivõime tööturul	66	66	76	59
2. Kahaneb eestlaste ja mitte-eestlaste eraldatus	50	47	80	52
3. Suureneb mitte-eestlaste osakaal linna juhtimisel	45	42	68	37
4. Venelane või mõni muu teisest rahvusest inimene on Tallinna Volikogu esimees	30	29	76	22
5. Venelane või mõni muu teisest rahvusest inimene on Tallinna linnapea	23	21	52	17

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

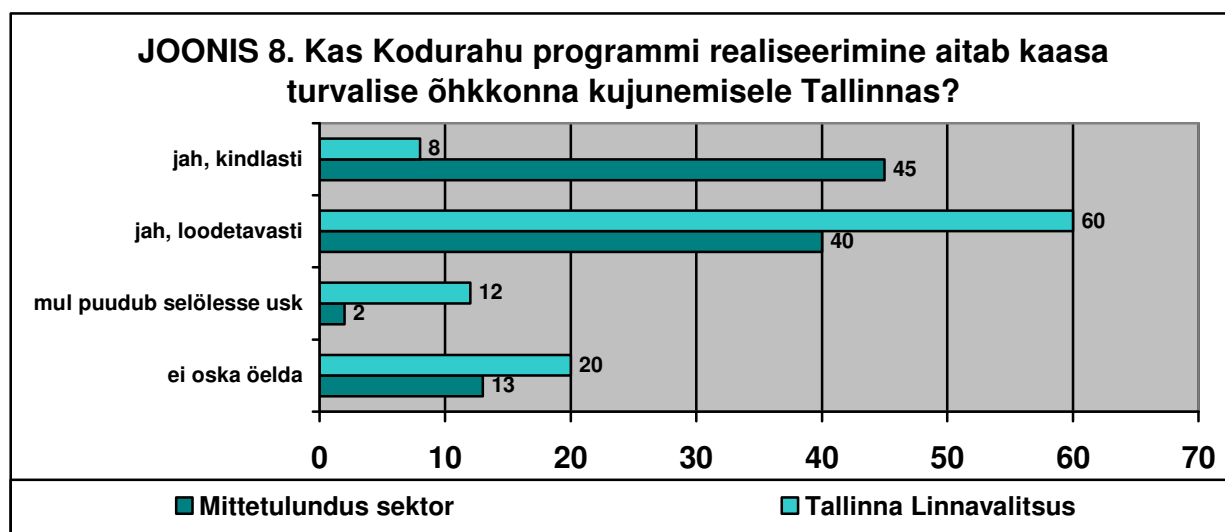
Tallinna lähitulevikku kümne aasta perspektiivis näevad kõige optimistlikumalt Tallinna Linnavalitsuse esindajad. 80% nendest on veendunud, eestlaste ja mitte-eestlaste eraldatus kahaneb. 76% usub, et mitte-eestlaste konkurentsivõime tööturul suureneb. Kolmveerand Linnavalitsuse ametnikest peab tõenäoliseks, et lähimal kümnendil saab mõni teisest rahvusest inimene Tallinna Volikogu esimeheks, linnaosade töötajatest jagab seda arvamust vaid iga neljas-viies. Üle poole ehk 52% Linnavalitsuse ametnikest peab tõenäoliseks, et lähimal kümnendil saab mõni teisest rahvusest inimene Tallinna linnapeaks, linnaosades usub seda vaid 17% vastanutest. MTÜde esindajad hindavad kõige optimistlikumalt mitte-eestlaste konkurentsivõime kasvu tööturul lähikümnendil. Sellesse usub 2/3 vastajatest. Kõige vähem usuvad nad, et mõni teisest rahvusest inimene saaks Tallinna Volikogu esimeheks, siiski, 29% pean seda enam-vähem tõenäoliseks. Seda, et venelasest või mõnest teisest rahvusest inimesest saaks Tallinna linnapea, peab tõenäoliseks vaid iga viies mittetulundussektori esindaja.

TABEL 50. Kas Teie hinnangul Kodurahu programmi realiseerimine aitab kaasa turvalise õhkkonna kujunemisele Tallinnas?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. jah, kindlasti	26	45	8	11	
2. jah, loodetavasti	49	40	60	61	
3. ei, mul puudub sellesse usk	9	2	12	11	
4. ei oska öelda	16	13	20	17	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Tallinna Kodurahu programmile panevad vastajad küllaltki suured lootused linna turvalisuse tagamisel ja kahe kogukonna lõimimisel. 75% kõigist vastajatest usub, et Kodurahu programmi realiseerimine aitab kaasa turvalise õhkkonna kujunemisele Tallinnas. Enam usub sellesse kolmas sektor – 85%. Mõnevõrra pessimistlikumalt on meelestatud linnaosade valitsuste töötajad – 72%, kes olid Kodurahu programmiga ka kõige vähem kursis.

TABEL 51. Kas üheks Kodurahu programmi tulemuste hindamise meetodiks võiks teie hinnangul olla regulaarsed (iga-aastased) linnaelanike küsitlused?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. jah, see aitab kindlasti hinnata Kodurahu programmi tulemuslikkust	37	53	28	20
2. jah, linnaelanike hinnangut võiks aeg-ajalt küsida küll kuid mitte iga aasta	32	27	32	43
3. ei, küsitlusi on juba korraldatud piisavalt, ei näe rohkem nende järele vajadust	22	15	24	24
4. ei oska öelda	9	5	16	13
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kui Tallinna kodurahu programm jätkub, siis kuidas ikkagi hinnata selle tulemuslikkust? Üheks meetodiks oleks iga-aastane linnaelanike monitooring, mis näitaks rahvuste vaheliste suhete arenguid linnas aastate lõikes. 53% MTÜde esindajatest usuvad, et Tallinnas oleks kindlasti vaja korraldada iga-aastaseid rahvussuhete monitooringuid, et hinnata Kodurahu programmi edukust. Ka linnaametnikud toetavad seda mõtet kuid 32% Linnavalitsuse ja 43% linnaosade valitsuste esindajatest arvab, et linnaelanike hinnangut võiks aeg-ajalt küsida küll kuid mitte iga aasta.

TABEL 52. Kas Teie arvates oleks vaja soodustada ja kaasa aidata mitte-eestlaste osalemisele juhtivatel ametikohtadel Tallinna Linnavalitsuses, Volikogus, ametite juhtimisel jne?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Tuleks kaasa aidata	41	63	4	15
2. Ei peaks midagi tegema	38	24	76	57
3. Tuleks takistada	1	2	...	...
4. ei oska hinnata	20	11	20	28
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

63% MTÜde esindajatest on arvamisel, et oleks vaja kaasa aidata mitte-eestlaste osalemisele juhtivatel ametikohtadel Tallinna linnas, 76% Linnavalitsuse ja 57% linnaosade valitsuste ametnikest on vastupidisel seisukohal ja leiab, et midagi spetsiaalset ei ole selleks külla vaja ette võtta, küllap andekad ja targad juhid saavad lõpuks ikka ametiposti, milleks nad on kõige sobivamad.

TABEL 53. Mitte-eestlaste osakaal Tallinnas on ligi pool elanikkonnast. Mis Te arvate, kui suur peaks olema mitte-eestlaste osatähtsus järgmistes asutustes ja ametites?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Tallinna volikogus				
- pool (50%)	22	26	4	9
- kolmandik (33%)	14	21	8	4
- neljandik (25%)	13	16	12	9
- 10% või veelgi vähem	6	3	...	11
- ei peaks üldse olema	1	...	4	2
- ei peaks sõltuma arvukusest	32	29	56	42
- raske öelda	12	5	16	23
Kokku:	100	100	100	100
2. Tallinna Linnavalitsuses				
- pool (50%)	16	18	4	2
- kolmandik (33%)	18	26	4	11
- neljandik (25%)	12	19	8	3
- 10% või veelgi vähem	8	5	8	13
- ei peaks üldse olema	2	...	4	2
- ei peaks sõltuma arvukusest	31	26	56	45
- raske öelda	13	6	16	24
Kokku:	100	100	100	100
3. Linnaosade vanemate seas				
- pool (50%)	16	24	4	...
- kolmandik (33%)	12	18	4	2
- neljandik (25%)	13	16	4	4
- 10% või veelgi vähem	7	6	4	13
- ei peaks üldse olema	2	2	4	2
- ei peaks sõltuma arvukusest	34	27	56	54
- raske öelda	16	7	24	25
Kokku:	100	100	100	100
4. Ametite juhtide seas				
- pool (50%)	17	27	4	...
- kolmandik (33%)	10	11	4	2
- neljandik (25%)	10	14	4	3
- 10% või veelgi vähem	10	8	4	20
- ei peaks üldse olema	2	2	8	...
- ei peaks sõltuma arvukusest	37	29	56	53
- raske öelda	15	8	20	22
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Enam kui kolmandik (36%) vastajatest leiab, et Tallinna Volikogus võiks teisest rahvusest saadikute osakaal moodustada kolmandiku kuni pool Volikogu koosseisust. 44% MTÜde esindajatest arvab, et Tallinna Linnavalitsuses võiks teisest rahvusest ametnike osakaal moodustada kolmandiku kuni pool. 42% MTÜde esindajatest arvab, et Tallinna linnaosade vanemate seas võiks teisest rahvusest ametnike osakaal samuti moodustada kolmandiku kuni pool. 56% Linnavalitsuse töötajatest on veendumusel, et mitte-eestlaste osakaal linnaametnike seas ei peaks sõltuma mitte-eestlaste kogukonna arvukusest.

14. Linnaametnike hoiakud muukeelse elanikkonna suhtes

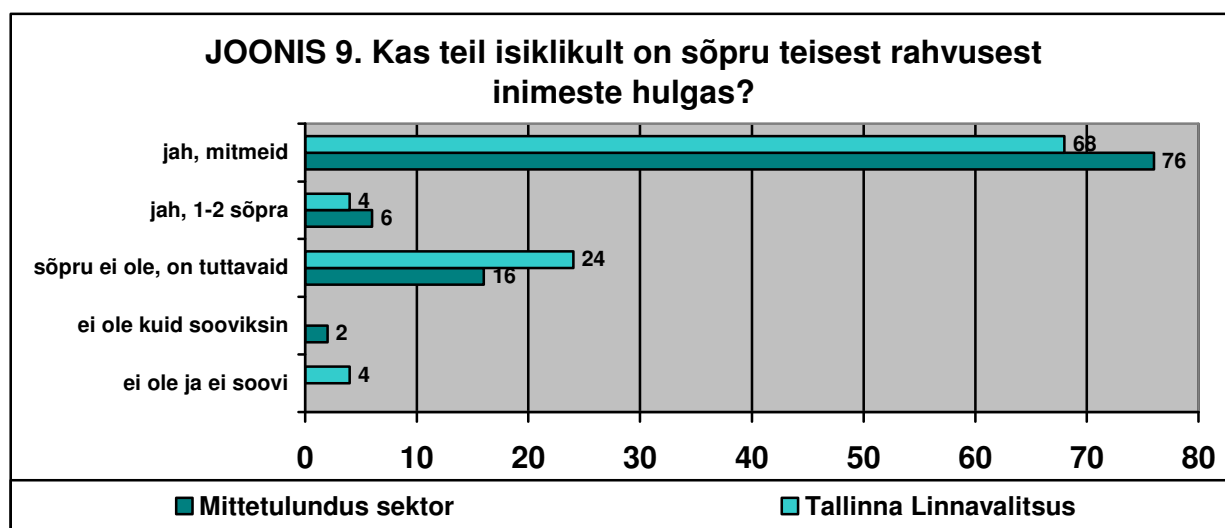
- ❑ 82% kodanikeühendustesse kuuluvatest inimestest omab teisest rahvusest sõpru, Linnavalitsuse ametnikest 72%.
- ❑ 93% mittetulundussfääris tegevatest küsitletutest omab lähikollektiivis teisest rahvusest kolleege.
- ❑ 48% MTÜde esindajad eelistavad enam töötada segakollektiivis. Ka on MTÜdes poole vähem inimesi, kes eelistavad üherahvuselist kollektiivi – 6%.
- ❑ 88% Linnavalitsuse ja 77% mittetulundus sektori töötajatest möönab, et mitte-eestlaste väärtushinnangud ja mõttelaad on eestlaste omast erinev.
- ❑ 78-84% linnaametnikest tunnistab, et neid häirib Eestis elavate teisest rahvusest inimeste eesti keele oskuse puudumine.
- ❑ Nii MTÜde esindajad kui ka linnaametnikud ise on hinnanud oma tolerantsuse taset hindegas „neli“.
- ❑ 47% MTÜde esindajatest on vahel harva täheldanud oma suhtluses linnaametnikega mõningast sallimatust ja tõrjuvust teiste rahvuste suhtes. Iga kümnes on sama kogenud küllaltki sageli.
- ❑ 36% Linnavalitsuse ja 41% linnaosade valitsuste ametnikest tunnistab, et vahel on nende töös ette tulnud sallimatuse ilminguid teisest rahvusest inimeste teenindamisel.
- ❑ 91% linnaametnikest peab ülioluliseks kodanikepoolset tagasisidet, et kontrollida oma käitumist ja ületada võimalikku sallimatust ning tõrjuvust.
- ❑ Enam kui pooled Linnavalitsuse ja ligikaudu 2/3 linnaosade valitsuste ametnikest tunnistab, et nad vajaksid spetsiaalseid kursuseid, et erineva kultuuritaustaga kliente paremini teenindada.

TABEL 54. Kas teil isiklikult on sõpru teisest rahvusest inimeste hulgas?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. jah, mitmeid	64	76	68	65	
2. jah, 1-2	7	6	4	2	
3. sõpru ei ole kuid on tuttavaid	26	16	24	33	
4. ei ole kuid sooviksin	1	2	...	...	
5. ei ole ja ei soovi	2	...	4	...	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Kodanikeühendustesse kuuluvad inimesed suhtlevad mõnevõrra aktiivsemalt teiste rahvuste esindajatega, sõpru omab nende seas 82% vastajatest. Linnavalitsuse ametnikest on teistest rahvusest sõpru 72% ja linnaosa valitsuste ametnikel 67% küsitletutest.

TABEL 55. Kas teie lähimate kolleegide hulgas on teisest rahvusest inimesi?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. jah, mitmeid	69	59	67	67
2. jah, 1 - 2	23	34	21	31
3. ei ole kuid sooviksin	5	5	8	...
4. ei ole ja ei soovi	1	...	4	...
5. raske öelda	2	2	...	2
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Oma lähikollektiivis omab teisest rahvusest kolleege 93% mittetulundussfääris tegevatest küsitletutest. Linnavalitsuse töötajatest 88%.

TABEL 56. Millises kollektiivis te meelsamini töotaksite kui teil oleks võimalik valida?

%

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Eelistaksin töötada üherahvuselises kollektiivis, kus töötavad peamiselt eestlased/mitteestlased	11	6	12	11
2. Eelistaksin töötada segakollektiivis, kus töötab mitmete erinevate rahvuste esindajad	45	48	28	37
3. Mul on ükskõik, millise rahvusliku koosseisuga töökollektiivis ma töotan	39	40	56	46
4. Raske öelda	5	6	4	6
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

MTÜde esindajad eelistavad enam töötada segakollektiivis – 48% vastanutest eelistas just seda varianti. Ka on MTÜdes poole vähem inimesi, kes eelistavad üherahvuselist kollektiivi – 6%. Linnaametnikud on selles küsimuses rohkem neutraalsemal positsioonil. 46-56% väidab, et töökollektiivi rahvuslik koosseis on neile ükskõik.

TABEL 57. Kuivõrd te nõustute järgmiste väidetega?

Kindlasti + mõningal määral nõustun %s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Mind häirib Eestis elavate teisest rahvusest inimeste eesti keele oskuse puudumine	58	53	84	78
2. Mitte-eestlaste väärtushinnangud ja mõttelaad on eestlaste omast erinev	79	77	88	80
3. Mitte-eestlaste käitumine ja elulaad on eestlaste omast erinev	79	87	68	65

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

88% Linnavalitsuse ja 77% mittetulundus sektori töötajatest möönab, et mitte-eestlaste väärtushinnangud ja mõttelaad on eestlaste omast erinev. 87% mittetulundussfääri ja ligikaudu 2/3 linnaametnike arvates on mitte-eestlaste käitumine ja elulaad on eestlaste omast erinev. Erinev ei tähenda muidugi automaatselt, et see oleks häiriv või arusaamatu ja vastu võetamatu. Küll aga tunnistab 78-84% linnaametnikest, et neid häirib Eestis elavate teisest rahvusest inimeste eesti keele oskuse puudumine.

TABEL 58. Millise hinnangu annate Tallinna linnaametnike sallivusele ja tolerantsusele eri rahvusest inimeste teenindamisel?

%s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
Keskmine hinne	4	4	4	4

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Hinnangud Tallinna linnaametnike üldisele sallivusele ja tolerantsusele oma töös teisest rahvusest inimestega on üksmeelsed ja küllaltki positiivsed. Nii MTÜde esindajad kui ka linnaametnikud ise on hinnanud oma tolerantsuse taset hindegas „neli“.

TABEL 59. Kas olete täheldanud Tallinna linnaametnike poolset sallimatust ja tõrjuvust eri rahvusest inimeste teenindamisel?

%s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. ei, mitte kunagi	35	24	64	55
2. jah, vahel harva	42	47	32	37
3. jah, küllaltki sageli	8	10	4	4
4. jah, väga sageli	2	...	...	...
5. raske öelda	13	19	...	4
Kokku:	100	100	100	100

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Vähem kui pooled ehk 47% MTÜde esindajatest on vahel harva täheldanud oma suhtluses linnaametnikega mõningast sallimatust ja tõrjuvust teiste rahvuste suhtes. Iga kümnes on sama kogenud küllaltki sageli. 36% Linnavalitsuse ja 41% linnaosade valitsuste ametnikest tunnistab, et vahel on nende töös ette tulnud sallimatuse ilminguid teisest rahvusest inimeste teenindamisel.

TABEL 60. Kui vastasite jaatavalt, siis kuidas saaks ületada sallimatust ja tõrjuvust eri rahvusest inimeste suhtes linnaametnike töös? Milliseid võimalusi võiks rakendada?

Seda eelkõige + samuti %s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad
1. Linnakodanike tagasiside kogumine	77	82	91	62
2. Linnaametnike teeninduskvaliteedi hindamine	72	76	54	62
3. Spetsiaalsed kursused erineva kultuuritaustaga klientide paremaks teenindamiseks	66	69	55	65

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Linnaametnikud peavad ülioluliseks kodanikepoolset tagasisidet, et kontrollida oma käitumist ja ületada võimalikku sallimatust ning tõrjuvust. 91% linnaametnikest peab vajalikuks sellist tagasisidet koguda ja seda analüüsida. 54% peab vajalikuks linnaametnike teeninduskvaliteedi hindamist. Enam kui pooled Linnavalitsuse ja ligikaudu 2/3 linnaosade valitsuste ametnikest tunnistab, et nad vajaksid spetsiaalseid kursuseid, et erineva kultuuritaustaga kliente paremini teenindada.

15. Teadlikkuse tõstmine rahvusküsimustes

- ❑ 30% Linnavalitsuse ametnikest on huvitatud integratsioonialasest koolitusest, linnaosade töötajatest 44%, samas 35% nendest on pigem kõhkleva seisukohal.
- ❑ Tallinna Kodurahu programmi kohta käivat informatsiooni vajaksid 70% Linnavalitsuse ja 85% linnaosade valitsuste töötajad.
- ❑ 70% Linnavalitsuse ja 85% linnaosade valitsuste töötajad on huvitatud Tallinnas tegutsevate rahvusvähemuste organisatsioonide ja kultuuriseltside tegevusest.
- ❑ 78% MTÜde hinnangul vajaksid linnaametnikud konkreetseid käitumisjuhiseid, kuidas vältida vigu eri kultuuritaustaga ja eri rahvusest inimesega suhtlemisel.
- ❑ 50% Linnavalitsuse ja 60% linnaosade valitsuste töötajatest tunneb vajadust koolituse järele, milles käsitletakse Eestis elavaid erinevaid rahvuseid, nende kultuuri ja ajalugu.
- ❑ 69% MTÜdest vajaks juriidilist ettevalmistust, et saada rohkem teadmisi võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimise kohta.

TABEL 61. Kas Teie isiklikult vajaksite spetsiaalset ettevalmistust/lisakoolitust integratsiooni sh Tallinna Kodurahu programmi küsimustes?

	Kõik vastajad	Organisatsioon			%
		MTÜ	Linnavalitsus	Linnaosad	
1. jah, kindlasti	20	31	16	9	
2. mingil määral	37	43	24	35	
3. ei vaja	29	16	40	43	
4. ei oska öelda	14	10	20	13	
Kokku:	100	100	100	100	

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Koolitustest integratsiooni sh Tallinna Kodurahu programmi küsimustes on poole rohkem huvitatud kolmanda sektori esindajad. Veidi vähem kui kolmandik, 31% MTÜdest väidab, et nad vajaksid kindlasti sellist koolitust, 43% mõõnavad samuti vajadust koolituse järele. Vaid 16% on neid, kes usuvad, et nende teadmised integratsiooniküsimustes on piisavalt head ja lisakoolitusi pole neile tarvis. Linnavalitsuse ametnikest on integratsioonialasest koolitusest huvitatud 30%, linnaosade töötajatest 44%, samas 35% nendest on pigem kõhkleva seisukohal. 43% arvab, et nad ei vaja sellist koolitust. Samas tuli uuringust välja, et eelkõige Tallinna Kodurahu programmi osas on linnaosa valitsuste töötajate teadmised kõige kesisemad.

TABEL 62. Kui jah, siis millist ettevalmistust/lisakoolitust vajaksite eelkõige Teie?

Seda eelkõige + samuti %s

	Kõik vastajad	Organisatsioon		
		MTÜ	Linna valitsus	Linnaosad
1. informatsiooni integratsiooni ja Tallinna Kodurahu programmi arengukava kohta	83	87	70	85
2. informatsiooni Tallinnas tegutsevate rahvusvähemuste organisatsioonide ja kultuuriseltside kohta	82	85	70	85
3. konkreetseid käitumisjuhiseid, kuidas vältida vigu eri kultuuritaustaga ja eri rahvusest inimesega suhtlemisel	66	78	40	55
4. juriidilist ettevalmistust, et saada rohkem teadmisi võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimise kohta	64	69	30	45
5. spetsiaalset koolitust, et saada rohkem infot Eestis elavate erinevate rahvuste, nende kultuuri ja ajaloo kohta	62	67	50	60
6. psühholoogilist ettevalmistust, et olla sallivam ja tolerantsem eri kultuuritaustaga inimestega suhtlemisel	41	46	20	20

Eesti Avatud Ühiskonna Instituut 2009

Linnavalitsuse spetsialistid on kõige enam huvitatud konkreetsetelt tallinna Kodurahu programmi kohta käivast infost. Sellealast koolitust, infopäeva vms ürituse raames vajaksid 70% Linnavalitsuse ja 85% linnaosade valitsuste töötajad. Sama suur on huviliste hulk, mis puudutab informatsiooni Tallinnas tegutsevate rahvusvähemuste organisatsioonide ja kultuuriseltside kohta. Linnaosade huvi sellelaadse info vastu on igati ootuspärane, sest nagu uuringust selgus, ollakse just nendes valdkondades kõige vähem teadlikud. Seega vajaksid linnaametnikud mitte niivõrd üldist integratsioonialast koolitust kui just Tallinna Kodurahu programmi põhjalikku tutvustamist. Samuti võib uuringu tulemustele toetudes välja pakkuda idee rahvusvähemuste kultuuriseltsidele korraldada Tallinna eri linnaosade ametnikele infopäevi oma seltsi tegemistest. 78% MTÜde hinnangul vajaksid linnaametnikud konkreetseid käitumisjuhiseid, kuidas vältida vigu eri kultuuritaustaga ja eri rahvusest inimesega suhtlemisel. Linnaametnikud ise on siin mõnevõrra eitaval seisukohal. Rohkem tunnistavad vajadust konkreetsete käitumisjuhiste järele linnaosade töötajad kes ka ilmselt rohkem oma töös eri rahvusest ja kultuuritaustaga inimestega kokku puutuvad. Pigem on linnaametnikud valmis vastu võtma üldisemat infot Eestis elavate erinevate rahvuste, nende kultuuri ja ajaloo kohta. Sellise koolituse järele tunneb vajadust 50% Linnavalitsuse ja 60% linnaosade valitsuste töötajatest. Ka MTÜd on analoogilisest koolitusest väga huvitatud, 67% vastajatest tunnistab, et nad vajaksid sellelaadset infot. 69% MTÜdest vajaks juriidilist ettevalmistust, et saada rohkem teadmisi võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimise kohta.